

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PROCELSKA ULICA 5. — TELEFON: 22-23, 22-24, 22-25, 22-26, 22-27, 22-28, 22-29, 22-30, 22-31, 22-32, 22-33, 22-34, 22-35, 22-36, 22-37, 22-38, 22-39, 22-40, 22-41, 22-42, 22-43, 22-44, 22-45, 22-46, 22-47, 22-48, 22-49, 22-50, 22-51, 22-52, 22-53, 22-54, 22-55, 22-56, 22-57, 22-58, 22-59, 22-60, 22-61, 22-62, 22-63, 22-64, 22-65, 22-66, 22-67, 22-68, 22-69, 22-70, 22-71, 22-72, 22-73, 22-74, 22-75, 22-76, 22-77, 22-78, 22-79, 22-80, 22-81, 22-82, 22-83, 22-84, 22-85, 22-86, 22-87, 22-88, 22-89, 22-90, 22-91, 22-92, 22-93, 22-94, 22-95, 22-96, 22-97, 22-98, 22-99, 22-100.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izdajanje v Sloveniji in tujini
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Finci so zopet zasedli vse prej izgubljeno ozemlje

V dveh mesecih so finske čete po krvavih borbah osvojile vse ozemlje, ki ga je Finska svojočasno morala po sklenitvi moskovskega miru prepustiti Sovjetski Rusiji

Helsinki, 3. sept. s. Zelo hitro napreduje zopetna zasedba teritorijev Karelije, Ladogaške jezera in Karelijske ožine, s čimer se dopolnjujejo velike serije operacij za napad na Leningrad. Toda tudi na obsežnem sektorju Salla se razvijajo operacije, katerih uspehi se bodo odločilno v kratkem pokazali. Gre za nezadržen sunek proti vzhodu, ki so ga zdaj pričele finske čete precej zapadno od Halakurtija, od koder bodo lahko ogrožale murmansko železnico. V manj kot dveh mesecih so hrabre Mannarheimove čete zopet zasedle skoraj ves teritorij, katerega je Finska izgubila s takimi znanim mirom v Moskvi ter so še po pravilo stare meje z odpravo sovjetskega ozemlja Repole, katerega vzhodni pas je bil že pred mesecem zaseden po finskih četah. Po štirih dneh odmora je imel včeraj Hel-

sinki letalski alarm, ki je trajal okrog pol ure. V Finskem zalivu se kaže obsežnost sovjetske pomorske katastrofe glede transportnega ladjstva kakor glede vojne mornarice. Vsa mornarica se smatra praktično lahko za uničeno. Zelo obsežna mimska polja so dopolnila akcijo letal in nemških ladij, ki so polagale mine. Nad sto sovjetskih ladij, med temi 25 vojnih ladij, je bilo uničeno v vzhodnem pasu zaliva med otokom Sviskari in Kronstatom. Tako so bili uničeni veliki kontingenti čet, ki so bile evakuirane na severni obali Estonske in so hotele doseči Leningrad ter pomagati oddelkom, ki so v neizprosnih kleščah v Karelijski ožini. Potopljene so bile tudi značilne množine vojnega materiala, živin in vsakovrstne municije.

Velik plen pri Viborgu

Helsinki, 3. sept. s. V borbah pri Viborgu so boljševiki utrpeli zelo hude izgube na padlih in ujetnikih. Ni še točno ugotovljeno število ujetih sovjetskih vojakov; kolikor pa se doslej ve, so se Fini polastili 143 topov, 1464 traktorjev in lozomotiv. Zajeti so bili številni tanki in velika količina vsakovrstnega vojnega materiala.

Potopljene ladje na Dnjepru

Berlin, 3. sept. s. Nemški strmoglavci so 1. septembra potopili na Dnjepru sovjetsko torpedovko in 6 transportnih ladij. Nadaljnje štiri majhne vojne enote so bile zadete tako hudo, da se jih lahko smatra za izgubljene.

Letalske akcije

Berlin, 3. sept. s. Nemška letala na finski fronti so izvedla 1. septembra izredno uspešne ponovne napade na področje južno od Murmanska na letališča in druge vojaške važne naprave. Vzhodno od Alakurtija so bile bombardirane in napadene številne zbrane čete. Posadke v letalih so lahko ugotovile številna uničenja.

Bombe na Anglijo

Berlin, 3. sept. s. V noči na 2. september so nemška bojna letala ponovno napadla važne angleške vojaške objekte. Več tisoč kilogramov rušilnih bomb in mnogo tisoč zažigalnih bomb je povzročilo številne obsežne požare in močne eksplozije. Pri tem napadu je bil močno poškodovan New Castle, središče angleške ladjedelarske industrije in velikih mlinov ter silosov, ki so na vse važni za živilsko oskrbovanje Anglije. Razen tega so bila napadena številna letališča v področju New Castla. Na enem izmed teh so bili hangarji v polno zadeti. Na drugem letališču je bila povzročena velika škoda na zgradbah.

Škoda v Londonu po dveh letih vojne

Rim, 3. sept. s. Znani angleški finančni tehnik »The Economist« ugotavlja, da so nemški zračni napadi na Anglijo povzročili v prvih dveh letih samo na zgradbah škodo, ki jo cenijo na 480 milijonov dolarjev.

Rešenci s potopljenih angleških ladij

Lizbona, 3. sept. s. Seznam ladij, ki so pripadale angleškemu konvoju in bile 29. julija potopljene v bližini Azorov, je treba dopolniti s parniki »Shalistan«, »Robert Marx« in »Sidoorond«. »Shalistan« je bil natovoren z vojnimi materiali in je vozil znatne kontingente čet. Nekaj rešencev s teh ladij je dospelo v Lizbono.

Komunističen list v Londonu

Rim, 3. sept. s. Od pričetka vojne s Sovjetsko zvezo izhaja v Londonu nov komunistični list »Soviet War News«. List izhaja dnevno v ruščini in angleščini in je bil razširjen v različnih središčih Anglije. Vsakdo si lahko predstavlja posledice te izjave angleške propagande za angleški narod, kateremu vsak dan pridigajo boljševiške teorije.

Poškodbe v Sueškem prekopu

Berlin, 3. sept. s. Kakor se doznavja iz dobro obveščenih vojaških virov, so silni letalski napadi v zadnjem času na Sueški prekop hudo poškodovali naprave prekopa, tako da je promet po njem zelo otežen. Zadeti so bili nasipi in več ladij je bilo potopljenih v strugi prekopa. V juniju, juliju in avgustu je bil Sueški prekop odprt za promet samo 20 dni.

Stališče Japonske

Tokio, 3. sept. s. Japonska zveza nove vzhodne Azije, ki ji je predsednik knez Konoje, se je sestala pod predsedstvom generala Hajšija in obravnava vsa vprašanja, ki se tičejo sedanega mednarodnega položaja. V resoluciji, ki je bila odobrena po sestanku, se pravi, da zveza znova potrjuje svojo pripadnost mišljenju, ki je ustvarilo trojni pakt, stremi po ojačitvi novega reda v Aziji in obsoja tuje delovanje v korist Čangkajskega ter odobrava japonsko pravico legitimne obrambe v japonskih teritorialnih vodah.

Nemški o razmerju v nasprotnem taboru

Berlin, 3. sept. s. Vsi listi obravnavaajo nenadejano nezadovoljstvo Angležev glede Zedinjenih držav zaradi nezadostnih dobav in majhnega vojnega navdušenja ameriškega naroda. Noben narod, piše »Völkischer Beobachter«, se ne boji boriti za interese drugih in niti Angliji niti Rooseveltu se doslej ni posreželo dopovedati, da so angleški interesi tudi interesi severne Amerike. Glede vojnih dobav se v Zedinjenih državah in v Angliji vprašujejo, kakšna bi mogla biti pomoč Rusiji, če se ne morejo kriti niti angleške potrebe. Glede tega pišejo »Münchener Neueste Nachrichten«, da obljube sestanka v Moskvi ni imela drugega namena kot pomiriti Stalinov krik na pomoč. Poslej se ni več govorilo o tej konferenci, samo Angleži so izjavili, da imajo dobave Angliji prednost pred dobavami za Rusijo.

Un violento attacco contro Tobruk

Depositi di carburanti e munizioni e parchi di materiali gravemente colpiti — Altri 8 velivoli abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 2 settembre il seguente bollettino di guerra n. 455:

In Africa settentrionale tiri di artiglierie e scontri tra reparti avanzati in corrispondenza ai vari settori del fronte di Tobruk; il nemico è stato respinto dovunque. L'aviazione britannica ha bombardato Tripoli e Bengasi causando un morto e alcuni feriti tra la popolazione e danni materiali non importanti. In questa azione sono stati abbattuti a Bengasi quattro bombardieri nemici. A seguito di ulteriori accertamenti è risultato che a opera della difesa contraerea di questa ultima località l'avversario ha perduto nei giorni scorsi altri quattro apparecchi oltre a quelli già segnalati nei precedenti bollettini.

Consistenti formazioni di reparti aerei italiani e germanici hanno attaccato in

massa gli obiettivi della piazzaforte di Tobruk sottoponendoli a nutrito bombardamento. Sono stati colpiti con risultati visibilmente efficaci numerosi depositi di carburanti e munizioni e parchi di materiali. Nonostante la intensa reazione tutti i nostri velivoli sono rientrati alle basi.

Aerei nemici hanno effettuato una incursione su Crotone con lancio di bombe e mitragliamento. Si lamentano dodici morti e ventiquattro feriti tra la popolazione civile; danni di lieve entità. Presso Pozzallo (Ragusa) velivoli avversari hanno mitragliato un treno. Alcuni viaggiatori sono rimasti feriti.

In Africa orientale azioni delle artiglierie nei settori di Uolcheit e Culquabert; nostri tiri hanno centrato truppe nemiche infliggendo perdite.

Siloviti napad na Tobruk

Hudo so bila zadeta skladišča pogonskih sredstev in strelišča ter zaloge drugih potrebščin — Nadaljnjih 8 letal je bilo sestreljenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 2. septembra naslednje 455. vojno poročilo:

V severni Afriki medsebojno obstreljevanje s topništvom in spopadi prednjih oddelkov na raznih odsekih tobruške fronte. Sovražnik je bil povsod odbit.

Britansko letalstvo je bombardiralo Tripoli in Bengasi, ubilo enega moža iz vrst civilnega prebivalstva, ranilo nekoliko oseb ter povzročilo nevažno škodo. V tej akciji so bili nad Bengazijem sestreljeni štiri sovražni bombniki. Po nadaljnjih ugotovitvah je protiletalska obramba tega kraja sestrelila pretekle dni nadaljnja štiri sovražna letala, poleg onih, ki so bila javljena v prejšnjih uradnih poročilih.

Znatni oddelki italijanskih in nemških letal so v množicah napadli vojaške cilje

v trdnjavi Tobruk ter jih izdatno bombardirali. Z vidnim uspehom so bila zadeta mnoga skladišča municije in pogonskih snovi ter razen drug material. Ne glede na močno streljanje so se vsa naša letala vrnila na svoja izhodišča.

Sovražna letala so izvršila polet nad Crotone in odvrkla nekoliko bomb in obstreljevala mesto s strojnimi. Pri tem je bilo ubitih med civilnim prebivalstvom 12 oseb, ranjenih pa jih je bilo 12. Gmotna škoda je le neznatna.

Bližu Pozzallo (Ragusa) so sovražni letalci s strojnimi obstreljevali vlak. Pri tem je bilo nekoliko potnikov ranjenih.

V vzhodni Afriki je zabeleženo delovanje topništva v odsekih pri Uolkefutu in Kulkuabertu. Naši strelci so zadeli sovražne čete in jim prizadeli izgube.

Iniciativa je vedno trdno v rokah osi

Trinajsta kontinentalna vojna, ki jo je sprožila Anglija, ji prinaša poraz za porazom

Berlin, 3. sept. s. DNB je dobil iz vojaških virov sledečo razlago dogodkov v dveh letih vojne:

Z napovedjo vojne Nemčiji je Anglija zavestno sprožila 3. septembra 1939 trinajsto kontinentalno vojno v angleški zgodovini. Odtlej sta pretekli dve leti z neprestanimi angleškimi porazi in velikimi zmagami osi. V teh dveh letih je morala Anglija zapustiti na kontinentu položaj za položajem, njeni ekspedicijski zbori na Norveškem

in v Franciji leta 1940 in na Balkanu leta 1941 so bili hudo poraženi in poginili v beg. Angleški diplomaciji je uspelo ustvariti famozno dvojno fronto proti Nemčiji. Vojna na evropskem kontinentu se je ob koncu drugega leta ponovno odločila v prid osi, vendar ni zaključena vojna na vzhodu. V teku teh kontinentalnih bitk se je razvijala v zraku in na morju zmagovalna borba proti Angliji, tako na severu kakor v Sredozemlju. Os je vedno iniciativa.

Italija in Nemčija

v tesnem sodelovanju na vseh področjih

Berlin, 3. sept. s. Italijanski poslanik Dino Alfieri je včeraj sprejel nekatere italijanske delegacije, ki se zdaj muje v Nemčiji. V poslanstvu, kjer so bili poleg poslanika Alfierija zbrani šešti Hitlerjeve mladine Möchel, vojaški poveljniki Berlina general v. Haase, zastopniki nemškega zunanjega ministrstva in druge italijanske in nemške osebnosti, so se zbrale delegacije Gila s 15 člani pod poveljstvom podpolkovnika Sellanija, ministrskega komisija za narodno vzgojo za proučevanje vprašanj

vzgoje na prostem, založniška komisija, ki proučuje v Nemčiji važna vprašanja glede književne izmenjave in večjega razširjenja italijanskih knjig v Nemčiji. Poslanik Alfieri je navzoče prisrčno pozdravil in rekel, da so problemi, zaradi katerih so delegacije prišle v Nemčijo, lahko rešljivi po Mussolinijevi formuli »knjiga in puška«. Poslanik je posebno poudaril tesno sodelovanje med državama osi, ki se kaže čedalje bolj na vseh področjih.

Zadušnica za Bruna Mussolinija v Zagrebu

Zagreb, 3. sept. s. Včera zjutraj je bila na pobudo glavnega stana ustašev masa zadušnica za Brunom Mussolinijem v cerkvi sv. Frančiška.

Zagreški velesejem

Zagreb, 3. sept. s. Paviljoni zagreškega sejma so zdaj pripravljeni za odprtje. Na prvem mestu sta italijanska in nemška zastava. Mnoge države, čeprav se ne udeležujejo velesejmske prireditve, so dovolile železniške olajšave za obiskovalce iz države. Rumunske železnice so dovolile polovično vožnjo za povratek, Madžarska pa brezplačen povratek.

Zagreb dobi novo radijsko postajo

Zagreb, 3. sept. s. V Zagrebu bodo zgradili novo radijsko postajo z jakostjo 120 kilovtov. Sedanja dvokilovtovna postaja bo ojačena na 10 kilovtov.

Odvzem radijskih aparatov židom v Franciji

Pariz, 3. sept. s. Z dekretom poveljnika nemških vojaških sil v Franciji je židom prepovedano imeti radijske aparate. Židje v zasedenem ozemlju morajo svoje aparate takoj izročiti policijskim komisariatom v svojih okrožjih ali občinah. Stroge kazni so predvidene za kršilce te odredbe, ki je bila izdana zaradi širjenja lažnih in alarmantnih vesti.

Lov na zarotnike v Sofiji

Sofija, 3. sept. s. Uradno poročilo javlja, da je v predpretekli noči sofiska policija iskala neko osebo, ki je delovala v zarotništvu proti državi. V ta namen je policija blokirala neko četrto glavnega mesta. Ko je zarotnik opazil, da je obkrojen, je vrgel bombo proti agentom, ki so ga oblegali, in enega izmed njih hudo ranil. Nato se je zločinec vrnil v okna petega nadstropja in obkrožen na česti mrtve. Njegov padajš je zbežal. Agenti so bili prisiljeni streljati nanj in so ga hudo ranili.

Delna prohibicija v Parizu

Pariz, 3. sept. s. Z dekretom prefekta policije je najstrožje prepovedano v kavarnah in restavracijah postrežiti s alkoholnimi pijačami mladencem pod 20. leti.

V Ameriki zapirajo tovarne zaradi pomanjkanja sirovin

Washington, 3. sept. s. Vlade oblasti so sestavile seznam več tisoč podjetij, ki bodo prisiljena zapreti svoje obrate zaradi pomanjkanja surovin, ki jih pobira vlada v vojaške namene.

Številne prometne nesreče v Ameriki

New York, 3. sept. s. V zadnjih treh dneh je bilo v Zedinjenih državah mnogo avtomobilskih nesreč, ki so zahtevale okrog 500 smrtnih žrtev.

Strateški položaj

Ojačen pritisk na Leningrad in Odeso — Brezuspješni protinapadi na Dnjepru odbiti — Letalske akcije na srednjem odseku

Z vzhodne fronte, 3. sept. s. Posebni dopisniki agencije Stefani poročajo:

Položaj na vzhodni fronti označuje močan pritisk finskih in nemških čet okoli Leningrada in rumunskih ter nemških pritiskov okoli Odeso in nekateri protiofenzivni poizkusi sovjetskih sil, ki so bili takoj odbiti v odseku dolnjega in gornjega Dnjepra.

V osrednjem sektorju se kaže delovanje sil na področju letalstva in v naporih sovrznika za zaščito zelo važnih strateških položajev. V nekaterih odsekih slabo vreme otežkoča operacije in tudi delovanje letalstva, ki je vsekakor vedno močno. Okoli Leningrada se odpravljajo in uničujejo zelo obsežna mimska polja, ki so jih specialne sovjetske čete namestile v globini več kilometrov na vseh najbolj kočljivih sektorjih okoli obrambnih položajev v okolici mesta.

Močno bombardiranje topništva in letalstva olajšujejo težko nalogo nemških napadalnih oddelkov, ki se vsak dan približujejo najbolj oddaljenim zaščitnim in obrambnim položajem bivešega glavnega mesta.

Bitka okrog Odeso ima enake značilnosti, le da se pri Odesi sovjetske sile laže upirajo proti nemški in rumunski, uporabljajoč utrjene črte, ki so bile zgrajene na hribih in okoli jezer, katera obkrožajo na zapadu, na severu in na vzhodu mesto. Močna delavnost težkega topništva in letalstva proti sovjetskim položajem je v nekaterih sektorjih porušila glavne obrambne naprave.

Zanimiv je položaj na Dnjepru. Pri Herasovu stražijo nemške čete ob reki, tako da nobena ladja in nobena topničarka ne more uti uničenju. Uničenje in potopitev številnih topničark je znatno oslabilo napadalno moč izvidniškega letalstva. Vse topničarke, ki bi lahko bile gibljivo napadalno sredstvo na reki, so bile uničene. Protiofenzivni poizkus sovrznika za zopetno osvojitve važnega mostišča na desnem bregu reke je sprva podpiralo topništvo s teh topničark, ki so se hitro odpravile na kraj, kjer je skušalo sovjetsko letalstvo podpirati zopetno osvojitve desnega brega Dnjepra. Pri teh poizkusih, ki so bili katastrofalno in izredno krvavo odbiti, so bile sovražne izgube strašne. Poizkusi za prekoračenje reke v loku s pomočjo ladij je bil odbit s koncentriranim ognjem številnih nemških baterij in težkih strojnih pušk. Samo v teh akcijah so imeli Rusi velike izgube. Nobeni ladiji ni uspelo doseči nasprotnega brega.

V osrednjem sektorju med Kijevom, Gomelom, Smolenskom in Velikimi Luki označuje od predvčerajšnjim potek operacij delovanje nemškega letalstva. Sovjetsko poveljstvo je zbralo v tem izredno važnem in delikatnem sektorju znatne sile. Nemško bojno letalstvo stalno napada te sektorje, ki so izredne važnosti, ker so središča za oskrbovanje čet in za njih zbiranje. Vse cestne in železniške prometne zveze so bile prekinjene na številnih točkah. Tako je prekinjen ves promet v neposrednem sovrzajemnem zaledju in nastale so močne v oskrbovalnem sistemu Sovjetov. Zelo močno je delovanje nemškega letalstva tudi proti železniškim, industrijskim in oskrbovalnim središčem, ki so bolj oddaljena.

Borbe ob Dnjepru

Budimpešta, 3. sept. s. Madžarska brzojavna agencija poroča, da vojne sile, ki operirajo v Ukrajini, še napredujejo. Sovražnik je bil prisiljen po močni ofenzivi zavezniških čet umakniti se na več točkah. Vzdolž Dnjepra so bili doseženi važni strateški položaji. Sovražnik je izvedel nekaj izvidniških akcij, toda je bil odbit. Madžarske čete so ujele 150 vojakov in so se polastile številnih sovjetskih ladij na Dnjepru. Madžarsko protiletalsko topništvo je zbralo enega lovca in dva sovjetska bombnika.

V enem mesecu uničenih 1108 sovjetskih letal

Berlin, 3. sept. s. O 22. julija do 27. avgusta so skupine protiletalskega topništva in izvidniška letala uničila 1108 sovjetskih letal, od teh je protiletalsko topništvo uničilo 1018 letal, izvidniška letala pa 43 letal. Ostalih 47 letal je bilo uničenih na tleh. V isti dobi so te skupine protiletalskega topništva onesposobile za borbo 316

Odesa brez pitne vode

Berlin, 3. sept. s. V teku borb okrog Odeso so oddelki rumunske vojske zasedli po hudi borbi proti sovjetskim pehotnim silam glavni vodovod, ki je v okolici mesta. S tem je bila odvzeta Odesi, ki je že v najslabših prehranjevalnih razmerah, pitna voda.

Leningrad brez zveze z zaledjem

Monakovo, 3. sept. s. Položaj v Baltičkem zalivu po zavzetju Revala in Viborga je predmet vojaških komentarjev včerajšnjega tiska. V Finskem zalivu, pišejo »Münchener Nachrichten«, se razvijajo apokaliptični prizori. Velika transportna mornarica, ki je prodrla v nemško mimsko polje, gori, tako da so se mogli rešiti v Leningrad samo bedni ostanki oborožene posadke. Če išče Moskva tolažbo v zatrtjevanju, da so bile na nekaterih oporiščih očiščene posadke, je to brez važnosti sprlo dejstva, da finski zaliv nima več koristi za sovjetsko obrambo. Tudi okolnost, da so Fini našli med ujeniki mladence s 15 in 16 leti, dokazuje, v kakšnih okoliščinah je obramba Leningrada, ki nima več zveze z ostalimi deli fronte.

Nemško brodogrje v Baltičkem morju

Berlin, 3. sept. s. Nemške pomorske sile že nekaj tednov vzdržujejo uspešno z morse strani varnost nemških čet, ki prodirajo proti vzhodu v severnem odseku. Te nemške pomorske enote sistematično loče razpršene pomorske enote Sovjetov in ladij, ki skušajo prevoziti iz Estonske skupine sovjetskih sil, ki so bile razpršene ob nedavnih zmagovalnih borbah nemških čet v področju Tallinna. Ujetniki iz borb za osvojitve Revala so izjavili, da se številne boljševiške podmornice, ki so plule v Baltičkem morju, niso mogle več vrniti na svoja oporišča in da so druge podmornice z oporiščem v Kronstatu bile tako hudo poškodovane, da so morale biti njih posadke uvrščene v pehotne oddelke.

Berlin, 3. sept. s. Nemške pomorske sile, ki operirajo v Finskem zalivu, so ponovno napadle z velikim uspehom enice sovjetske vojne mornarice. Sovjetske pomorske sile so v zadnjih dneh napadle zaliv v Rigi. Štirje boljševiški torpedni čolni, ki so se skušali približati pristanišču Mazirbe ob ustju zaliva Rige, so bili razpršeni s topniškim ognjem z nemške obale.

Zmagovit topniški dvoboj

Berlin, 3. sept. s. V severnem odseku vzhodne fronte se je razvil silen dvoboj med nemško in sovjetsko artilerijo dne 1. septembra. Sovjeti so postavili na nekem majhnem odseku 10 baterij, ki so bile po točene s silnim ognjem nemške artilerije. Nemški artileriji je uspelo v kratkem uničiti 8 sovjetskih baterij.

Na Madžarskem ujeta sovjetska padalca

Miskole, 3. sept. s. Zvedelo se je, da so našli v Goromboliju včeraj zjutraj dva padalca. Enega so vrvi padala zadušile, drugega so našli v bližini lahkoranjenega. Bila sta dva sovjetska padalca.

Ujeti zastupiljevalci vodnjakov

Berlin, 3. sept. s. Neka skupina nemških arditov, ki se je vracala z zmagovite akcije v prvi črti, je presenetila v nekem gozdu več sovjetskih vojakov v civilnih oblekah. Vojaki so imeli pri sebi vrečice z eksplozivnimi snovmi in stekleničke z mikrostrlininom. Ujetniki so povedali, da so hoteli s strupom zastupiti vodnjake v nemškem zaledju, kjer so se spustili s padali.

Vsako leto večji pridelek riža v Italiji

Z uspehi kronana prizadevanja Vlade in Narodnega zavoda za riž

Po podatkih milanskega tista »Il sole« je pridelovanje riža v Italiji v zadnjih 20 letih zelo napredovalo. Pridelovanje riža uspešno pospešuje Narodni zavod za riž. Naslednje številke nam kažejo, kako je napredovalo pridelovanje riža v zadnjih desetih letih. Leta 1932. je znašala povprečna letna proizvodnja riža 128.298 ha, zdaj pa znaša že 163.000 ha. Prej so pridelali na leto približno po 6,5 milijona stotov, v zadnjih letih pa že 9 milijonov stotov riža, tako da je Italija med prvimi pridelovalci riža na svetu. Povprečni pridelek riža na hektar je znašal leta 1922. 39 stotov, zdaj pa že 55 stotov.

Pridelovanje riža je v tesni zvezi z regulacijami teče in melioracijami manj plodne zemlje. Narodni zavod za riž je dal 20,8 milijona lir za regulacijo jezera Lago Maggiore. S to regulacijo so pridobili nove riževske nasade. Priznanje za povečanje riževskega pridelka zaslužijo tudi pridelovalci sami, ki se odlikujejo s posebno vnanostjo. Omeniti je treba zlasti pridelovalce iz Lombardije in Piemonta. Pojedelska konfederacija je 5. avgusta t. l. sklenila pogodbo z zvezo industrijske svile. S to pogodbo se je zveza obvezala, da bo odkupila prvi kontingent letošnjega riževskega pridelka po 20,5 lir za stot svežega riža. Tako bodo kmetje dobili 5,50 lir več na stot riža, kakor znašajo tržne cene, za ostanek pridelka pa ne bo treba zvišati dosedanjih nizkih cen. Vlada in Narodni zavod za riž posvečata posebno pozornost zlasti preskrbi pridelovalcev s semenskim rižem. Kakor prejšnja leta bo tudi letos izvedena selekcija semenskega riža. Za seme bodo izbrali 250.000 stotov najboljšega riža medtem ko so prejšnja leta določali v ta namen po 100.000 do 150.000 stotov. Tudi letos se obeta dobra riževa letina. Dnevi so bili topli, noči na vlažne, kar je za riž zelo ugodno vreme.

Živinski sejmi

Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu sledeče dogode na odpravo govejnih živali: v torek, dne 9. t. m. v Metliki, v torek, dne 9. t. m. v Žužemberku, v sredo, dne 10. t. m. na Vrhniki, v sredo, dne 10. t. m. v Ljubljani.

Vabijo se menarska strokovna združenja, da na najbližji dogovor pošljejo svoje pooblaščenec zastopnike v svrhu prevzema živine.

Delodajalcem!

Zavodi socialnega zavarovanja so pravkar razposlali vsem delodajalcem »družinske liste za delavce in nameščence«. Ti družinski listi bodo po statistični obdelavi služili za osnovno novim zakonskim predpisom za izvajanje zavarovanja družinskih dokladov.

Po nalogu Visokega komisarja se mora novo zavarovanje izvesti čimprej. Zato prosimo vse delodajalce, da se našemu pozivu lojalno odzovejo in nam v najkrajšem času oskrbe od svojih uslužbenecv podatke o njihovi družini. Ponovno naročamo, da morajo tiskovine izpolniti razen oseb, zaposlenih v gospodinjstvu vsi delojemalci, delavci ali nameščenci, tudi oni, ki radi zmanjšujejo obratovanja delajo morda samo pol delovne dobe. Vsi uslužbeni, ki prejema plačo dnevno, tedensko ali 14-dnevno, naj navedejo v rubriki »mesečna plača« tisti znesek, ki bi ga prejeli, ako bi se jim jim zaslužek izplačeval mesečno. Izpolnjevanje tiskovine kontrolirajte in potrdite s svojim pečatom ter podpisom in nam jih vrnite.

Opozarjamo Vas na določbo §-a 16. zakona o zavarovanju delavcev, po kateri je delodajalec ali njegov poslovodja pod kaznijo dolžan dati Zavodu za socialno zavarovanje potrebne podatke. Ako nam družinskih listov ne boste vrnilo izpolnjenih v 5 dneh, bomo zbrali zahtevane podatke na licu mesta po svojem organu in na Vaš račun. Zadeva je namreč zelo nujna!

Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine.

Le iscrizioni alle scuole elementari e medie

Dal 3 al 15 settembre sono aperte le iscrizioni a tutte le classi della scuola elementare, alla I. e II. classe della Scuola media nonché alla III. classe ginnasiale nonché le prenotazioni per le classi IV e V del ginnasio.

Alle classi III e IV del ginnasio possono essere iscritti rispettivamente prenotati, anche i giovani che intendono frequentare la III o la IV classe del Corso inferiore dell'Istituto Magistrale.

Le domande in carta libera devono essere presentate dai genitori o da chi ne fa le veci all'Istituto di Cultura Italiana (Napoleonov trg 6), fra le ore 11 e le 12.

Per gli alunni che si iscrivono alla I. e II. classe elementare dovranno essere allegati alla domanda I. certificato di nascita e quello di rivacondizione, per gli altri il titolo di studio con l'indicazione della scuola presso la quale si trovano gli altri documenti.

Coloro, che secondo le leggi italiane hanno diritto all'esenzione dal pagamento delle tasse scolastiche devono contemporaneamente presentare domanda di esenzione.

Le tasse per il ginnasio (immatricolazione alla scuola media: L. 110 per i maschi e L. 150 per le femmine; prima rata della tassa di frequenza per le classi I e II: 70 per i m. e 90 per le f., per la III: 10 indistintamente; educazione fisica L. 31, bollo e cassa scolastica L. 10. — per tutte le classi) dovranno essere versate alla segreteria dell'Istituto entro il 30 settembre.

Eventuali domande per esami di ammissione e di idoneità, che si terranno dal 1. al 10 ottobre, devono essere presentate entro il 15 settembre con tutti i documenti prescritti e contemporaneamente devono venire pagate in segreteria le tasse di esame (L. 110 per i maschi e L. 150 per le femmine per l'esame di ammissione alla I. classe, L. 110 per l'esame di idoneità alla III.). Nella domanda stessa il padre o chi ne fa le veci dovrà dichiarare che il candidato non si è presentato nell'anno scolastico 1940-1941 allo stesso esame in nessuna altra scuola.

Vpisovanje na osnovne in srednje šole

Od 3. do 15. septembra bo vpisovanje v vse razrede osnovne šole, v prvi in drugi razred srednjih šol, v tretji razred gimnazije, kakor tudi prijavljanje za četrti in peti razred gimnazije.

V 3. in 4. razred gimnazije se lahko vpišejo ali prijavijo tudi dijaki, ki nameravajo obiskovati tretji ali četrti razred nižjega tečajnega ali učiteljske šole. Prošnje na nekoliko papirje, bodo morali starši ali njihovi namestniki predložiti zavodu za italijansko kulturo na Napoleonov trg št. 6 v času od 11—12 ure.

Za solarje, ki se vpišejo v prvi razred osnovne šole bo treba priložiti priložiti krstni list, in izkaz o cepljenju, za ostale zadnje šolske izpisevalce z navedbo šole, na kateri so ostali učencski dokumenti. Oni, ki imajo po italijanskih zakonih pravico do osvoboditve od plačila šolskih taks, morajo hkrati zaprositi tudi za to osvoboditev taks.

Takse za gimnazije — za vpis na srednjo šolo 110 Lir za dijake, 150 Lir za dijakinje, prvi obrok takse za obiskovanje 1. in 2. razreda 70 Lir za dijake in 90 Lir za dijakinje, za obiskovanje 3. razreda 90 Lir za obče, za telesno vzgojo 31 Lir za oboje ter za kolek in šolsko blagajno 10 Lir za vse razrede, — se bodo morale vplačati pri tajništvu zavoda do 30. septembra.

Eventualne prošnje za sprejemne ali vzposobilnostne izpite, ki bodo od 1. do 10. oktobra, se bodo morale predložiti s vsemi predpisanimi dokumenti do 15. septembra. Hkratu bo treba pri tajništvu zavoda plačati izpitno takso. — 110 Lir za dijak, 150 za dijakinje za izpit za sprejem v prvi razred, 110 Lir za izpit za vzposobilnost za 3. razred. V prošnji izjavi oče ali njegov namestnik, da se kandidat v šolskem letu 1940/41 k določnemu izpitu ni prijavil na nobeni drugi šoli.

Vohunsko delovanje bivšega konzula Zedinjenih držav v Zagrebu

Zagreb, 3. sept. s. Zunanje ministstvo je izročilo domačim in tujim novinarjem nadaljnje važne dokumente o sumljivem vohunskem delovanju bivšega ameriškega konzula v Zagrebu. Da je ta gospod imel interese ne samo zbirati in odposiljati informacije političnega in vojaškega značaja, temveč tudi delati intrige v državi, je dokazano z informacijami z dne 13. junija 1941 Washingtonu, v kateri se govori o ladji, ki jo je treba poslati v ameriška pristanišča, da ne bi prišla v oblast sil osi.

Intrige proti osi

Tako je 13. junija 1941 generalni konzul John Meilly brzojavil v Washington: »Imam čast obvestiti ministristvo, da sem danes sprejel nekoga Venčeslava Bana, prinašalca pisma Evgena Matkovića, ladjedelnika iz Splita. V tem pismu me prosi, za pomoč za prenos obvestil njegovemu sinu Ivanu, ki biva v New Yorku. Pismo z informacijami je priloženo, tako da se ga ministristvo lahko po potrebi posluži. Venčeslav Ban me je obvestil, da ima Evgen Matković štiri ladje na zapadni polobli. Kje se ladje natančno nahajajo, Matković ni znan, če pa bi preprečiti, da bi ladje padle v roke sil osi, in razveljaviti vse ukaze, ki bi jih lahko dali kapitanom ladij, sinu Ivanu ali drugim najemnikom ladij pod pritiskom italijanskih oblasti v Splitu Venčeslav Ban je nato izjavil, da sta bili dve ladiji, in sicer »Nikolina Matković« in »Lina Matković« najeti od nekoga Jamesa Elwela in tovaršev, ki prebivajo v New Yorku. Ostali dve ladiji, in sicer »Ljubica Matković« in »Ante Matković« sta bili začasnoma najeti od neke trgovske družbe v Montrealu. S spoštovanjem — John James Meilly, generalni konzul Zedinjenih držav.«

Z datumom 13. junija 1941 je poslal Venčeslav Ban Ivo Matkoviću v New York tole pismo: »Dragi Ivan! Po želji Tvoje očeta Te prosim, da ne upoštevaš obvestil, ki jih boš od njega sprejel, ker gre za obvestila oblasti. Prosim Te, da opozoriš poveljnika parnikov, naj izvedejo samo svoja povelja. Nadaljuj z delom kakor doslej in razpolagaj z vsemi ladjami po dosedanjim navodilom. Ladje naj se ogibajo nevtralnih pristanišč z izjemo ameriških, tako da se bodo ognile vsem težkotam, ker so italijanske oblasti zahtevale od nas polno močje za razpolaganje z vsemi našimi ladjami. Verjetno bomo prisiljeni, da Ti pošljemo tako pooblastilo, katerega ne boš upošteval. Tvoj Ban.«

Izpušćeni komunisti

Sledi vrsta dokumentov, med katerimi je eden z datumom 15. aprila 1941, v katerem je zapisano: »Obveščeni smo po zaupnikih, da je g. Soprek, ki pripada zagrebški politični policiji, zažgal seznam komunistov v Zagrebu, ko je uvidel, da ne bo mogel več tu ostati. Istega dne je ob prevzemu službe osvobodil vse komunistične žene, ki so se nahajale v policijskih zaporih. Moški, ki so bili zaprti v ječah na Savski cesti v Zagrebu, niso bili izpuščeni. Gospod Soprek je, kakor smo doznali, sovražem sedanjemu režimu na Hrvaškem. Proti njemu je izdana tiralica.«

Informacije o kronskem svetu

Sledita še dva dokumenta. Prvi je brzojavka, ki jo je 5. aprila 1941 prejelo poslaništvo Amerike v Beogradu in ki pravi: »Iz zaupnega vira, znanega Foreign Office, sem obveščen, da je g. Maček sklenil kompromis z vlado, da bosta imenovana dva kronska sveta. V prvem bodo kraljica-mati, Slobodan Jovanović in Subašić za obravnavanje konstitucionalnih vprašanj in drugi z maršalom Bojovićem, generalnim inspektorjem vojske, episkopom Nikolajem, Kulovcem in dvema drugima, ki bo obravnavala politična vprašanja skupno z vprašanjem sestave nove vlade, če bo potrebno. Episkop Nikolaj je bil izvoljen kot zastopnik krone v obeh svetih zaradi svojega poznavanja politike sodelovanja s Srbij in svojega osebnega prijateljstva s kraljem. Vprašanje hrvatskega zastopstva v ravnateljstvu Narodne banke ni bilo obravnavano, toda sedanja vlada je pristala na zahtevo dr. Mačka, da pride orožništvo hrvatske banovine pod kontrolo samo banovinskih oblasti.«

Izkoristil sem priliko in prosil informatorja, naj izrazi dr. Mačku moje občudovanje za njegov patriotizem in sodelovanje za edinstvo države in zaradi tega, ker ni izrazil tega kritičnega trenutka za zahtevo novih koncesij. Objubil mi je, da bo vse to storil in je prebral izjavo državnega tajnika, ki jo je prebral na konferenci tiska.

Zaupni razgovor z dr. Korošcem

Zadnji dokument je zaupna brzojavka državnemu tajniku v Washington z ameriškega konzulata v Beogradu z datumom 21. julija 1940: Govoril sem na Bledu z dr. Korošcem, ministrom za prosveto in predsednikom senata. Vsebinsko najinega

razgovora je bila sledeča: Govoreč o politiki jugoslovanske vlade in obnovitvi odnosov s sovjetsko vlado mi je dr. Korošec odkrito izjavil, da je nezadovoljen s to politikom, ki jo je imenoval »beograjsko politiko«. Kakor se po ministristvu spominjam, je dr. Korošec katoliški duhovnik in je bil nekaj časa notranji minister ter je zaradi tega v tesnem stiku z vsem prevratnim delovanjem v državi. Rekel je, da je propaganda uspešna in posebno v Srbiji z razširjenjem prepričanja med javnostjo, da je Sovjetska zveza najboljši prijatelj Jugoslavije. Resnica pa je, da hoče Rusija s propagando komunističnih doktrin oslabil državo, vendar doslej sovjetsko poslaništvo, ki je bilo nedavno otvoreno v Beogradu, ni ničesar storilo v ta namen. Jugoslavija skrbi za vzdrževanje prijateljskih odnosov z Rumunijo in Madžarsko in stori vse napore za odpravo težkoti, ki obstajajo med tema državama. Ker sta ti državi pod direktno kontrolo Nemcev, bo sleherno delovanje v tem smislu v Jugoslaviji uspeh nemških aspiracij.

RAZUMLJIVO

Zdravnik možu svoje pacientke: »Zelo natančno sem preiskal vašo gospo, vendar ne morem ugotoviti, kaj je vzrok njenega neprestanega glavobola.«

Soprog: »O, jaz pa, gospod doktor. Saj spi vsak večer na hišnem ključu!«

ZLOBA

Mlad trgovec na deželi je zapri nekoga dne svojo trgovino in na vrata obesil listek z besedami: »Zaradi poroke danes zaprto.«

Kmalu nato je tujka roka pripisala na listek: »Jutri zopetna otvoritev pod novim vodstvom.«

MED PRIJATELJI

»Če zagledam na cesti kaklega upnika, grem vedno hitro na drugo stran.«

»Kaj se ne utrušiš, če moraš tako vedno tekat z ene strani ceste na drugo?«

Boležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 3. septembra: Doroteja, Evfemija

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Zbogom mlada leta

Kino Slova: Nočni jezdec — Na mejah zapada

Kino Union: Cavalleria rusticana

Veseli teater ob 20. v Delavski zbornici

DEJURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakardić, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Svarilo poljskim in gozdnim tatovom

Starši naj posvarijo otroke pred rabutanjem sadja

Ljubljana, 2. septembra

Lastniki njiv in vrtov se tudi v Ljubljani in njeni okolici pritožujejo zaradi pogostih tatvin poljskih in vrtnih pridelkov, prav tako so se pa tatvine pomnožile v gozdovih. Največjo škodo pa sedaj tatovi delajo na njihovem krompirju, kar ponosi izkopjejo še nezreli krompir, v tem pobero iz zemlje le malo krompirja, večino pa puste, da zgine brez haska. Med krompir nasajeni fizič izručejo in tako uničijo ves pridelek njive ter napravijo veliko škodo. Najhuje za prahno vsega prebivalstva je pa pri teh tatvinah, da je korist, ki jo ima tat pri tatvini, samo malenkostna v primeri s škodo, ki jo napravi.

Da obvaruje lastnike njiv in vrtov pred škodo, vse prebivalstvo pa pred pomankanjem, je Visoki Komisarjat dovolil mestnim poljskim in gozdnim čuvajem nositi puške, revolverje in municijo ter tudi streljanje na tatove.

Brezvestni ljudje se niti od daleč ne zavedajo strogosti zakonov proti poljski in

gozdnim tatvini, saj se lahkomišlino podajajo celo v smrtno nevarnost, ker se zanašajo na prizanesljivost čuvajev, straž in oblasti. Toda časi so selaj taki, da ne poznajo prizanesljivosti in tudi ne smejo priznati tatovom. Zato pa svarimo predvsem tatove in tudi vse druge prebivalstvo, naj se podnevi, posebno pa še o mraku in ponoči ogiba vrtov, njiv in tudi gozdov, ker imajo čuvaji in straže najstrožje naročilo, da morajo streljati tudi na vsakega sumljivega človeka.

Se posebej pa opozarjamo starše, naj pazijo na otroke, da ne bi hodili rabutati sadja, saj straža vendar ne bo lovila otrok in tatov, temveč bo kar streljala. Starši in mladina naj pa pomisli, da tudi najbolj usmiljeni čuvaj ne more otroka v gostem listju med vejami ločiti od odraslega, enako pa tudi ne more v njivi otroka ločiti od sklonjenega odraslega človeka. Rabutanje namreč ni zabava, temveč tatvina ter so tudi otroci pri rabutanju izpostavljeni vsem posledicam strogih zakonov ter smrtni nevarnosti.

Zanimiva plavalna prireditev v Milanu

V plavanju na 3 km skozi mesto je zmagal novinec, najboljši čas je pri dosegel znani dolgooprogaš Signori

Milanski plavalni klub Rari Nantes Milano je priredil preteklo nedeljo na »Naviglio Grande« plavalno tekmovalje, podobno onemu, ki ga je pri nas pred kratkim izvedel na Ljubljanski SK Ilirija.

Tekmovalja se je udeležilo 50 tekmovalcev, ki so bili po sposobnostih razdeljeni v več skupin. Najslabša je startila prva: okoli 30 plavalcev je dobilo 7 minut prednosti na progi, dolgi 3 km. Sledila ji je skupina sedmih plavalcev, nato štirje ter za njimi posamezniki. Kot zadnji je startal najboljši Jakob Signori.

Signori in drugi najboljši Gamba, Conelli, Concardi, Luciani so se z veliko voljo lotili težavnega naloga, da ujamajo svoje zelo favorizirane tekmece. Prehiteli so kmalu številne plavalce, vendar pa je bila prednost le prevelika. Zmagal je Alfredo Macchi v času 34:55,2. Drugi je bil Amleto De Niccolo 34:55,2.

Najboljši čas je dosegel Signori 29:25, ki se je v skupni klasifikaciji uvrstil na 15. mesto. Sledijo mu Gamba 30:00, (18.), Conelli (19.), Concardi (23.) 31:05, Luciani (24.) 31:18 itd. Poslednji je priplaval na cilj Secchi v času 42:32.

Prireditve je imela velik propagandni uspeh: zlasti ugaja število plavalcev in tudi časi najboljših so prav dobri

Nedeljski sport

na Spodnjem štajerskem

V nedeljo so imeli v Celju in Mariboru sportniki v gosteh sportnike iz Graca. V Celju so nastopili reprezentanti graškega tenisa, ki so bili Celjanom odločno nadmočni in so premagali najboljšje celjske igralce z rezultatom 7:0. Boljše uspehe so Celjani pokazali v namiznem tenisu. Graško moštvo je moralo kloniti 7:3.

V Mariboru je gostoval graški železničarski Sportklub proti nogometni sekciji.

ki je bila v okviru sportne skupnosti oživljena za nogometaše železnice. Tekma je bila zanimiva samo prve minute, ko so domačini z elanom skušali nadomestiti pomankanje tehničnega znanja. Kasneje so gostje popolnoma zagospodarili na terenu in zmagali 5:1.

Cerer premagal Balkeja

V celovškem plavalnem bazenu sta se v nedeljo spopadla na progi 200 m pramo znana plavalca Cerer in Balke. Cererju je uspelo premagati svojega močnega tekmeča v času 2:45,2. Balke je igral 2:49,8. Mimogrede naj omenimo, da znaša svetovni rekord na tej progi, ki ga je dosegel Američan Kasley, 2:37,2. Evropski prvak je Balke s časom 2:37,4.

Nogometno prvenstvo

Ostmarke

V nedeljo se je začelo v Ostmarki (bivši Avstriji) nogometno prvenstvo in je v prvem kolu nastopilo šest klubov. Zanimanje je bilo predvsem za rezultat graškega Sturmja, ki mu je letos uspelo dvigniti se v vrste najboljših. Rezultati nedeljskih tekem so bili: Wiener Sportklub: FAC 4:3, FC Wien: Admira 0:0, Austria: Wacker 0:0, Vienna: Sturm 1:0, in Rapid: Post SW 3:1.

Nogometno prvenstvo

v Švici

V nedeljo so v Švici otvorili jesensko nogometno prvenstvo sezono. Rezultati nedeljskih tekem so bili: Servette: Lucerna 5:0, Curih: Nordstern 2:0, Cantonal: Young Fellows 3:1, Young Boys: Grasshopper 2:2, Sankt Gallen: Chaux de Fond 4:1. Razen v državni ligi za naslov nacionalnega nogometnega prvaka se nastopili na »grških« tudi klubi, člani prvega razreda.

Malo italijanščine za vsak dan

Nocoj je bilo kaj živahno pri večerji. Gospe Piškurjevi je dobro dela razigrano nečakine Terezinke, gospod Piškur je žarel in se pomlajal — gospod Ovca pa je padal iz ene zadrege v drugo, saj revež v družbi ni bil vajen žensk, posebno pa še ne takih, kakršna je Terezinka.

»Allora siete voi il professore di lingua italiana?« se je obrnila k njemu, ko je bila miza pospravljena.

»Oh, non sono professore,« se je branil gospod Ovca. »Sono semplice impiegato.«

»Kaj zdaj pravite?« se je vtaknil vmes gospod Piškur.

»Pravi, da je navaden uradnik. Semplice — navaden. L'impiegato — uradnik. Mi piace che non siate professore — všeč mi je, da niste profesor!« je rekla Terezinka.

»Zakaj pa to — perché?« je vprašala gospa Piškurjeva.

»Perché conosco quella canzone — ker poznam tisto pesem: Oj ne, ne, ne, profesoria ne Ves dan, ves dan pri bukvah — ed' zvečer se pa kisle drži!« La conoscete anche voi, questa canzone?«

Gospod Piškur se je gromko zasmel in meril gospoda Ovco. »Il signor Ovca somiglia ad un professore — ma non lo sarà molto tempo!« In je pomelžnil Terezinki.

»Ebbene, che cosa fate ogni sera?« je vprašala Terezinka.

»Impariamo l'italiano. Abbiamo imparato la grammatica —

»Uf, lasciatemi con la grammatica! Pustite me s slovnico!« se je otepal Terezina.

»Saj smo s slovnico že pri kraju!« jo je tolažila gospa Piškurjeva. »Zdaj se učimo že kaj več...«

»Kaj več?« je pogledala nezaupno Terezina. »Torej se greste šolo — fate la scuola?«

»O, saj smo zelo pridni — siamo molto bravi,« jo je hotel pomiriti gospod Ovca in jo je tolažljivo pogledal.

»In kaj smo rekli, da nam boš ti pomagala. Gospod Ovca ti je hotel že mesto odstopiti in jo pobrisati na dopust...« je rekla gospa Piškurjeva.

»Oh, no, no, se volete, faremo una chiacchierata ogni sera — ma niente di più!« se je živahno branila in otepal Terezina.

»Kaj pa klatiš in dopoveduješ? Saj te nihče ne razume!« se je oglasil gospod Piškur.

»La chiacchierata — kramljanje ali klepet. Niente di più — nič več.«

»Klepet? Una chiacchierata? O, to bo pa veselo!« je vzklisknil gospod Piškur.

»Saj mi šola na stara leta ni nikoli prav dišala — non mi piaceva mai, sai, Terezina!«

»Ampak, če smem predlagati,« se je oglasil gospod Ovca in se pri tem izgovarjal Terezinim hudomušnim očem, da ga ne bi zmedla v njegovem še vedno resnem razmišljanju, »če smem predlagati: kramljajmo vsak večer o določni stvari!«

»Sprejeto!« je udaril po mizi gospod Piškur.

»E cominciamo stasera?« je vprašala Terezina. »Začnemo nocoj?«

»O čem bi pa začeli?« je zaskrbelo gospo Piškurjevo.

»O čem?« se je zahajljal gospod Piškur. »Kdor govori kaj ne ve, ta vreme hval!« al' toži...«

»Torej o vremenu!« je odločil gospod Ovca.

»Che tempo fa oggi?« je vprašala Terezina. »Povejte vse možnosti!«

»Čaka, čaka, bunčka.« jo je ustavil gospod Piškur. »Che tempo fa — to bi

jaz prevedel: kakšno vreme dela. Ali ne?«

»Ze, ze,« je hitel pojasnjevati gospod Ovca. »Ampak po italijansko se tako reče: fa bel tempo — lepo vreme je, fa cattivo tempo — grdo vreme je.«

»Vroče je — fa caldo, mraz je — fa freddo.«

»Zebe me — ho freddo, vroče mi je — ho caldo.«

»V Ljubljani je dosti megle. Kako se ji pravi?« je vprašala gospa Piškurjeva.

»C'è della nebbia.«

»Bog nas je varuj. Rajši imam soparico iz pasjih dni. Kako se že pravi: soparno?« je rekel gospod Piškur.

»L'aria è soffocante. Non si sente un alito d'aria — ni čutiti niti sapice.«

»In če vlete veter?«

»Tira il vento.«

»Ali ne rečemo: fa il vento?«

»Nak, pač pa rečemo vaših namesto fa' tudi è: è tempo piovoso, na primer. Pomeni: deževno (vreme) je. E' uciuro — temno je. E' chiaro — jasno je.«

»Za vreme nam služi tudi mnogo brezosebnih glagolov — si je drznil opomniti gospod Ovca.

»Eccolo il professore!« se je zasmel Terezina njegovemu resnemu glasu. »Si, si, ha ragione — prav ima.

Per esempio — na primer, lampéggia — bliska se, tuona — grmi, piove — dežuje, grandina — toča pada, nevica — sneži, gela — zmrzuje, dighiaccia ali sgela — taja se... Non me ne ricordo più! Ne spomnim se jih več!«

»Dosti, dosti,« je zmajeval z roko gospod Piškur. »Saj bo ta chiacchierata, ali kako se ji že pravi, še huja od tiste prave šole, ki nam jo je hotel napraviti Bolči in jo vzdržuje gospod Ovca! Kje si bom pa zapomnil vse to?«

Razvoj ljubljanske cestne železnice

Tramvajsko omrežje v Ljubljani je bilo zadnja leta znatno razširjeno, vendar s tem njegov razvoj še ni končan

Ljubljana, 4. septembra. Najpriljubljenejšo prometno sredstvo vsakega Ljubljančana je brez dvoma tramvaj. Meščani se zelo radi med seboj pogovarjajo o njem, še rajši pa berejo kako in kaj bo zgrajena ta ali ona proga ali novi motorni in priklonni vozovi. Nič manj radodarni pa niso v svojem zanimanju za cestno železnico z zabavljanjem in grajanjem vsake malenkosti. Prav v tem pikolovstvu pa se morda tudi izraža priljubljenost tramvaja.

Naj bo že tako ali tako, takoj v začetku je treba poudariti, da je električna cestna železnica Ljubljani res potrebna in da je doživela nenavadno hiter razvoj. Stari ljudje se gotovo še dobro spominjajo prvih začetkov ljubljanskega tramvaja, ko je stekel skozi mesto prvi električni motorni voz brez konja in za tiste čase neznanosko hiter. Marsikdo se je križal in zmešal z glavno ob pogledu na prve tramvaje v Ljubljani in si je na tihem prisegel, da ne bo nikdar stopil v tisti »zaboje«, ki poskakovalje in ropotalje drsi po tračnicah...

Od takrat je minilo že več desetletij. Prvotno tramvajsko omrežje je bilo v primeri z današnjim res zelo skromno. Glavna proga je bila speljana izpred gl. kolodvorja po Cesti Šoške divizije, Tyrševji cesti, Prešernovi in Stritarjevi ulici, Poljanski cesti, čez Sv. Petra most in po obstoječi progi do vojne bolnice. Proga je bila seveda enotirna; izogibalščini so bila pred kolodvorom, na Ajdovščini, v Stritarjevi ulici, na Poljanski cesti in pred splošno bolnico. Pred magistratom se je ocepila druga proga, tudi enotirna, proti dolenskem kolodvoru. Izogibalščini te proge stali na Sv. Jakoba trgu in pri Dolenskem mostu. Na obeh progah so obratovali mali motorni vozovi, ki jih še danes včasih vidimo v funkciji rezerve. Prve motorke so bile v začetku na platformah povsem odprte; voznik je bil v zimskega časa izpostavljen vsem neprijetnostim mraza, ki je pri nas včasih prav občuten. Meščani so se le težko privadili na novo prometno sredstvo. Sicer pa je bilo podobno tudi v drugih mestih.

Leto 1930, pomeni novo važno razdobje električne cestne železnice v Ljubljani. Takrat je bilo tramvajsko omrežje zelo razširjeno. Zgrajena je bila dolga proga v St. Vid in na Vič. Ljubljana je dobila prvo dvotirno progo, drugo pa daljša izogibalščina. Vozovni park je obogatel kar za 15 modernih in velikih motornih voz, ki so bili takoj stavljeni v promet na novi progi.

Razmah cestne železnice pa ni ostal sredi poti. Par let pozneje se je nadaljevalo započeto delo. Popolnoma prenovljena je bila stara proga gl. kolodvor — vojna bolnica. Od kolodvorja pa so po Cesti Šoške

divizije in Jegličevi cesti do Sv. Petra zgradili novo dvotirno progo, tako da je mesto dobilo krožno progo in s tem tudi mnogo ugodnejše zveze. Enotirne so ostale proge Langusova ulica — Vič, pivovarna Union — St. Vid in Leonistična vojna bolnica. Urejena so bila tudi moderna križišča na Ajdovščini in na Hrvaškem trgu. Uprava je nabavila nadaljnjih deset motornih voz in v Opatiji kupila ves vozovni park tem opuščenega tramvaja. Stari vozovi so bili v domačih delavnicah v remizi povečani in preurejeni, odprti priklonni vozovi pa služijo v poletnem času svojemu namenu.

Druga faza v razvoju ljubljanskega tramvaja se je začela z gradnjo dvotirne proge do Sv. Križa, z obnovo obstoječe Dolenske proge in njenim podaljškom do Rakovnika. Ob tejiliki je Ljubljana spredobila eno posebnost. Svetokriška proga je večinoma zgrajena s pravimi železniškimi tračnicami, ki so pritrjene na lesenih pragojih kakor pri železnici. Tako zgrajen je tudi podaljšek do Rakovnika. Da bi mogel rastočemu prometu služiti v polni meri je bil vozovni park povečan s sedmimi novimi motornimi vozovi, ki so bili v celoti zgrajeni v domači remizi in so tudi znatno hitrejši od vseh dosedanjih. Končno je bila še podaljšana tramvajska proga od vojne bolnice do cerkve karmelitanek v Mostah. V načrtu je še gradnja nekaj velikih motornih in prav takih priklonnih voz.

Zdaj stoji ljubljanski tramvaj pred novimi nalogami, ki bodo vse rešene v bližnji prihodnosti. Ljubljana se hitro in pravilno razvija na vse strani. Povsod zidajo nove hiše in prebivalstvo stalno narašča. Vzoredno s tem pa nastaja potreba po novih tramvajskih progah. Najbolj koščljivo je vprašanje bežigradske proge, kjer bi bil promet največji. Ta proga bi bila brez dvoma že zgrajena, če bi ne bilo železniške proge, ki prečka Tyrševsko cesto. Kljub vsem oviram pa se bodo izpolnile tudi dolgotrajne goreče želje vseh Bežigradcev in Ljubljančanov: tudi Bežigrad bo dobil ali dvotirno tramvajsko progo ali pa trolejbus. Po vsej verjetnosti bo zgrajena tudi tramvajska proga od Ambroževega trga po Poljanski cesti do mestne klavnice in od Gradišča po Gorupovi cesti mimo Gradišče na Trnovo. Pozneje pa bo še prišla na vrsto zveza od ure na Bleiweisovi cesti po Groharjevi in projektirani novi cesti na Opekarsko cesto in po slednji čez Prule do Dolenske proge.

Merodajni činitelji posvečajo ljubljanskemu tramvaju vsu pozornost in so meščani lahko prepričani, da bo vsem njihovim željam ugodeno. Vendar ni mogoče kar čez noč vsega narediti.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstava ob 16. in 18. in 20. uri

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Jack Randall, prvič poje pesmi v dveh filmih dramatičnih pustolovčin

Nočni jenzeci in Na mejah zapada

KINO UNION TELEFON 22-21

Film ljubljanskega temperamenta — čarobni posnetki kranjskega folklorja

Cavalleria Rusticana

Isa Pola — Doris Duranti — Leonardo Cortese — Carlo Nimchi

KINO MATICA TELEFON 22-41

En izmed najlepših filmov nove sezone: Film večne pomisli in poezije

Zbogom mlada leta

Nabavite si vstopnice v predprodaji (od 11. do 12. dopoldne)

skali Strankine ustanove. Prebivalstvo jih je povsod sprejelo z navdušenjem.

— Strogo kaznovani mesarji. Poleg sodišča, ki stalno zatira navijanje cen, je ljubljanski Prefekt strogo kaznoval nekatere mesarje zaradi nedovoljnega povzvišanja cen in nepravilne prodaje mesa. Na njegov ukaz so bila odvzeta dovoljenja izvrševanja obriti sledenjem mesarjem: Albertu Taverni iz Milana, Ljetoju Galmoziju iz Lodi, Vecchia in Silviju Vagu iz Cesano Maderna, ker so nasrkavali klali govejo živino in prodajali meso. Obenem je bilo odvzeto obrtno dovoljenje Josipu Cilanu, ki je bil s Taverno v zvezi, in Ernestu Polji iz Milana, ker je prodajal bencin po višjih cenah.

— Gladilška predstava v Novem mestu. Igra »Okence«, ki jo bodo v režiji J. Kovčiča vprizorili gledališki umetniki z Ljubljane bo nedvomno zanimala Novomeščane. Igra je bila že v ljubljanski Drami izredno simpatično sprejeta. Dobre zabave in smeha bo na pretek. V četrtek 4. t. m. ob 19. bo prva predstava, v petek 5. t. m. popoldne ob 15 uri pa druga, na kar zlasti opozarjamo okoličane.

— Milan dobi pristanišče. Vprašanje trgovskega pristanišča v Milanu je že dolgo na dnevnem redu. Prve načrte so začeli izdelovati že leta 1919. Zdaj pa, kakor poroča »L'Espresso di Roma«, je prišlo do odločitve vlade, da uresniči veliki načrt. Namerovali so zvežati Milan po prekopu in reki Padu z Jadranskim morjem. Med Milanom in Cremono bodo izkopali prekop. Poslužili se bodo tudi prekopom med Rogaredo in Chiaravalle ter med Milanom in Lago Maggiore. Računajo, da bo znašal letni promet milanskega pristanišča 4 do 5 milijonov ton.

— 9. filmski biennale je bil odprt v nedeljo zvečer v Benetkah. Svečanosti je prisostvoval minister za ljudsko kulturo Pavolini. Navzoči so bili tudi predsednik novo ustanovljene mednarodne filmske zbornice grof Volpi ter najodličnejši predstavniki kulturnega življenja zaveznikov držav, posebej zastopniki filmske produkcije. Za otvoritev so prvič predvajali nemški vrhunski film »Povratek«, ki obravnava snov iz sedanjega vojne in ki je že splošno priznanje.

— Hrvatski upodabljalci umetniki so bili na večdnevni študijskem potovanju po Nemčiji, kjer so si ogledali tudi državno umetnostno razstavo v Monakovu. Na povratku v domovino so prispeli v nedeljo zvečer v Gradec, kjer so ostali do ponedeljka ter si ogledali graške umetnostne ustanove. V ponedeljek popoldne so se odpravili proti Zagrebu.

— 101. leto star Mariborčan. Te dni je obhajal svoj stoletni rojstni dan dr. Jožef Urbacek, upokojeni železniški in občinski zdravnik v Mariboru. Redki jubilarji je bil rojen leta 1840. v Brnu, vendar se je naselil že leta 1869. v Mariboru, kjer je bil imenovan za železniškega zdravnika. Od leta 1918. dalje živi v poklju. Velike zasluge si je pridobil zlasti za mariborsko gasilstvo, pri katerem je organiziral poseben reševalni oddelk.

— Kmečke hranilnice in posojilnice po Spodnjem Štajerskem bodo reorganizirali v rajfajznovke ter jih vključili v nemško zvezo rajfajznovk. Po več manjših denarnih zavodov bodo združili v enega. Sedaj deluje že 12 reorganiziranih posojilnic, dočim so v teku priprave za otvoritev še nekaterih nadaljnjih.

— Odlikovan tržaški pilot. S srebrno kolajno za hrabrost je bil odlikovan letalski lovec Aldo Bon, doma iz Trsta. V letalski bitki nad libijsko fronto je bil njegov aparat tako poškodovan, da je postal nesposoben za nadaljnjo borbo. Mladi pilot se je rešil s padalom. Pristal je daleč od sovražniimi postojankami. Po dvodnevnem skrivanju in napornem potovanju pa se mu je posrečilo rešiti se nazaj do italijanskega četa. Za ta drzni podvig je bil odlikovan s srebrno kolajno za hrabrost.

— Italijanske državne železnice so bodo udeležile letošnjega zagrebškega velesejma. Razstavile bodo najmodernejši železniški material, med drugim odlično električno lokomotivo, ki ima 2100 km in vozi 120 km na uro. Dalje bo razstavljena brzovlačna parna lokomotiva aerodinamične oblike. Stroji je konstruiran na poseben način, tako da prihrani 17 % od običajne porabe premoga. Vsi razstavljivi predmeti bodo italijanskega dela, ki bodo pričali o ogromnem napredku italijanskega avtarističnega gospodarstva.

— Stalna izpitna komisija za srednješolske profesorske izpite v Ljubljani sporoča zainteresirancem, da so izgotovljene diplome za profesorske izpite, podeljene v letu 1941. Diplome se dobe na dekanatu filozofske fakultete ljubljanske univerze.

— Popravljeni v poročili o premieri »Nenavadnega človeka« popravili »Zagrebščine« nam v slovenski seveda ni mogel podati... »Satira o poštenjaku, ki ga požoro svinje, ker se je pomešal med otrobe«.

Iz Ljubljane

— Lj. Mestni trošarinski oddelk zaradi zmanjšanja uradnih prostorov v petek in soboto 5. in 6. septembra ne bo posloval za stranke.

— Lj. Seznami davčnih ometov mesarjev, parketarjev, izdelovalcev rolet, stolarjev in strugarjev leso so tudi že razgrnjeni na mestnem poglavarstvu ter vabimo zainteresirane, da si jih do 15. t. m. ogledajo v vratarjevi sobi v pritličju leve hiše magistrata.

— Lj. Reprezentanti klasične glasbe, Hendi Bach, dalje Frescobaldi, Durante in Stradella, moderni nemški skladatelji Regger, najodličnejši slovenski cerkveni skla-

datelj Stanko Premrl in Slavko Mihelič so zastopali s svojimi deli na sporedu cerkvenega koncerta, ki bo v petek dne 5. t. m. ob 20. uri v Frančiškanski cerkvi. Dela odličnih avtorjev bodo izvajali naši umetniki. Koncertna in operna pevka, altistka Franja Globova, violinist prof. Šlais in mojster na orgle prof. Rancigaj. Na koncert opozarjamo vse ljubitelje resne umetniške glasbe. Vstopnice od 10 lir navzdol so v predprodaji v Knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

— Lj. Na šoli Glasbene Matice se bo vršilo vpisovanje do vključno četrta 4. t. m. in sicer dnevno od 9. do 12. ter od 15. do 17. ure. Takoj prvi dan vpisa se je prijavilo izredno veliko število gojencev, starih, pa tudi novih. V petek 5. t. m. naj pridejo vsi vpisani gojenci v šolo Glasbene Matice in sicer v Hubadovo dvorano. Gojenci, ki so se vpisali za klavir, naj pridejo ob 15. uri, gojenci vpisani za violino ob 16. uri in ostale predmete ob 17. uri. V Hubadovi dvorani bodo izvedeli, kateremu strokovnemu učitelju so dodeljeni in takoj nato gredo v učno sobo k svojemu učitelju, kjer bo takoj sporazumno določen urnik. Naslednji dan se začne redni pouk v vseh oddelkih in predmetih.

— Lj. Vpisovanje v solo plesne umetnosti Mete Vidmarjeve vsak dan od 17. do 19. ure v Gajeve ulici št. 9, pritličje.

SREDA, ČETREK IN PETEK VESELI TEATER V DELAVSKI ZBORNICI OB 20. URI

— Lj. Spored cerkvenega koncerta, ki ga bodo izvajali v petek, dne 5. t. m. ob 20. uri v Frančiškanski cerkvi altistka Franja Globova, violinist prof. Šlais in mojster na orglah prof. Pavel Rancigaj je naslednji: 1. Frescobaldi: Preludij in fuga v g-molu za orgle solo 2. Händl: Mesija, arija za alt solo s spremljevanjem orgel. Durante: Prošnja! Stradella: Glej me v trpljenju, pesmi za alt solo s spremljevanjem orgel. 4. Bach: Arija za violino solo s spremljevanjem orgel. 5. Premrl: Fuga za orgle solo. 6. Premrl: Mariji in Memento mori. Samospeva za alt s spremljevanjem orgel. 7. Mihelič: Preludij. Reger: Intermezzo, orgle solo.

— Lj. Gospodinja šola »Mladika« v Ljubljani. Vpisovanje bo 5. in 6. septembra od 10. do 12. pri upravitelstvu gospodinske šole v Mladiki, Šubičeva 9, kjer dobite nadaljnje informacije.

Sadjar v septembru

Mesec september je za sadjarja važen mesec. Zdaj se da še marsikaj popraviti, kar je bilo avgusta zanemarjeno, da se obvaruje ali omili škoda ki jo povzročajo razni sadni zajedavci. Posebno je paziti na zavijače, ki delajo sadje črno. Črno sadje, ki že pada od dreve, se mora skrbno pobirati. Skuhano se lahko krmi prašičem, ali očisteno suši. Vse pa, kar je črvicega je najbolje sežgati. Gnilo sadje je treba skrbno pobirati in zakopati globoko v zemljo, da se gniloba ne razširi.

Plesen na jablanah se v tem času zelo rada širi. Kjer se plesen pojavi, je treba takoj uporabiti žveplo ali sulfol. Zvepla naj se le ob najlepšem, sončnem in mirnem vremenu. V varstvo proti malemu zimskemu pedicu je na debelu sadnih dreves čas prilepiti lepilne pasove.

Sedaj je skrajni čas pripraviti sadne šrambe in jih pred uporabo temeljito osušiti. Stene je treba prebeliti in ves prostor zažveplati, kar obvaruje hranjeno sadje zelo zanesljivo pred gnilobo, ki ga v nesnaženih in nerazkuženih šrambah kaj rada napada.

Pr obiranju sadja je treba skrbno paziti, da se sadje ne rani in ne poškoduje sadne drevje. Vsa namoljena ali polomljena vejica moramo odstraniti in rano zamazati s cepilno smolo.

Naše gledališče

Sobota, 6. sept.: Nenavadni človek. Izven. Nedelja, 7. sept.: zaprto (Gostovanje na Vrhniki. Vla mala).

Ponedeljek, 8. sept.: Ob 15.: Vla mala. Izven. Ob pol 20.: Okence. Izven.

Vprizoritev Senecelove tragikomedije »Nenavadni človek« je zanimiva odzračna tvorba, ki je vzbudila pri občinstvu živahno zanimanje. Delo zavzame zanimanje gledalca s svojo stvarnostjo v dejanju, udarnostjo dialogov in aktualnostjo snovi.

Ponovitev nenavadno uspele drame »Vla mala«, ki jo je napisal Knittl, bo v ponedeljek 8. t. m. popoldne. Delo obravnava tenen problem odločitve med človeško vestjo in paragrafom. Moralni konflikt, v katerega zaide preiskovalni sodnik, je zaznovan z veliko tehnično spretnostjo ter na osnovi psihološko verjetnih zapletov. Zvečer istega dne bodo igrali veseloigro Olge Scheinfluglove »Okence«. Okence je luknja v spominu privatnega docenta etike Johanka, ki preživlja zaradi nje vedno neprijetne konflikte. Delo bo občinstvu gotovo ugalajlo, ker vsebuje precejšnjo mero komike in humorja.

Ogromen demant

Iz Rio de Janeira poročajo, da so v Braziliji našli izredno velik demant, ki tehta 8780 karatov. Ceni ga na okrog 80 milijonov lir.

Gobarški rekord

Iz Münchna poročajo o izredni sreči nekoga staroga izkuženega gobarja, ki nabira gobe že 60 let. V okolici Münchna je našel skupaj zračeno veliko skupino gobanj s 15 klobuki v teži 40 kg.

Štorklja pismenočla

Vestniški profesor v Greiswaldu Lin-karström je imel na delu posestvo, kjer so na stehi gnezdi štorklje in spomnil se je, da bi jim pred odhodom v toplije kraje priležalo na peroti ploščice, na katero je v latinskem jeziku napisal, kaj štorklja gnezdi. Ko se je štorklja pomladila vrnila in se naselila s opet v svojem starim gnezdu, jo je profesor ujel in pričel na robu ploščice: Ta štorklja gnezdi že mnogo let na tisti hišici v L. pri Catinu v Šidliji. Od tistega leta je profesor dopisoval z župnikom na Šidliji s pomočjo štorklje, torej poštno prosto.

UCENOST

Sedmošolec Karel je napisal v svoji šolski nalogi: »Aleksandra Velikega si ne moremo milati brez njegovega očeta.«

Mnogo južnega sadja na trgu

Ljubljana, 3. septembra. Vreme za dovoz živil na živilski trg je sedaj zelo ugodno, zato je zadnje čase trg precej dobro založen. Vendar ob jutrih zdaj domači zelenjadarji ne prihajajo več tako zgodaj, kakor prejšnje tedne, ker je že krajši dan, vendar se življenje na trgu razvija že pred omo. Na zelenjadni trgu prihajajo kmetice in ljubljanske zelenjadarce še do devetih.

Najbolj je založen sadni trg, čeprav je domačega sadja še malo. Prevladuje še večno južno sadje, ki ga je zadnje tedne še več kakor v juliju in začetku avgusta. Mnogo je grozdja, največ je pa hrusk in bruskev. Od dne do dne je tudi več jabolk. Med domačim sadjem prodajajo zdaj samo še jabolka. Domačega grozdja doslej še ni bilo, čeprav so zgodnje vrste že začele zoriti.

Južno sadje se je zadnje čase pocenilo, kar velja tudi za grozdje, ki je po 6 do 8 lir. Največ grozdja je po 7 lir kg. Povprečna cena hrusk je 6 lir, nekoliko slabše hruske pa prodajajo tudi že po 4 lire. Najdražje bruske so še vedno po 8 lir kakor prejšnje tedne, toda večina jih je na prodaj po 6 lir.

Med uvoženim blagom je treba omeniti še nekatere vrste solivja, predvsem paradiznike, in pa krompir. Uvoženega krompirja gre skoro več v denar kakor domačega. Branjevcu prodajajo uvoženi krompir po 1.40 lir kg, na stojnici mestne aprovizacije pa po 1.30 lir. Domači krompir je na trgu vselej kmalu razprodan. Pričakovati je treba, da bo prihodnje tedne na prodaj mnogo več domačega krompirja, ker bo tedaj že skoraj ves dozorel. Doslej še niso pričeli prodajati domačega krompirja na debelo. Znano je, da je trg za prodajo domačega krompirja določen na Sv. Petra nasipu. Upamo, da bodo kmetje kmalu začeli dovažati krompir na Sv. Petra nasip, saj ga bodo gotovo prav lahko razprodali.

Na zelenjadnem trgu je precej stročnega fižola in tudi kumar je zadnje dni nekoliko več kakor prejšnje tedne. Vendar prodajalce lahko razprodajo vse blago in se jim ni treba vrniti z njim domov. Prodajalke so se zdaj že splošno sprijaznile z maksimalnimi cenami, tako da ni treba več posebnega posredovanja tržnih organov. Vendar pa tržni pazniki strogo nadzirajo, da nihče ne prodaja in ne kupuje po višjih cenah. Nadzorstvo je potrebno zlasti pri prodaji domačega sadja, ker posamezne prodajalke, ki doslej še niso prihajale na trg, se niso dobro poučile o cenah. Najlepša domača jabolka smejo biti zdaj po 3 L kg.

Gob je zadnje čase še vedno zelo malo. Tako zvanih jurčkov ali globanj ni, ker jesenske gobe še niso začele rasti. Malo je pa tudi lisic, ki so rasle bolj prejšnje tedne. Danes so prodajali kozje parkelje, ki so zelo dobre in redine gobe. V primeri s cenami globanj so zelo poceni, ker so po 6 do 10 L. Jagod tudi ni mnogo naprodaj. Prodajajo še rdeče gozdne maline, ki so po 3.50 L liter, in začeli so prodajati robidnice ali kopine po 3 L liter.

ŠAH

Šahovski turnir v Trenčinskih toplicah se je končal v soboto s prepričljivo zmago češkega mojstra Foltysa, ki je v vsem turnirju oddal komaj eno točko v dveh neodločenih partijah. Foltys v turnirju ni imel pravega tekmeča, kajti vsi ostali, zlasti stara nemška generacija šahovskih mojstrov in mlajši slovaški ter madžarski, je bila za njegove sposobnosti za razred slabša. Podrobni rezultati po zaključku so naslednji: Foltys (Českoslovaški protektorat) 10 točk, Szilly (Madžarska) 7 točk, Rohaček, Potuček (oba Slovaška) in Fuster (Madžarska) 6½, Šamich (Nemčija) 6, Opočensky (Protektorat) 5, Hucl (Slovaška), Rabar (Hrvatska) 4½, Ahues (Nemčija) 4, Milan (Slovaška) 3 in dr. Mayer (Nemčija) 2½.

Evropski šahovski turnir v Münchnu. Nemška šahovska zveza organizira večji šahovski turnir, katerega naj bi se udeležili moštri 14 evropskih držav in ki bo od 8. do 21. septembra v Münchnu. Doselej so drzave, ki so bile povabljene, prijavile naslednje tekmovalce, šahovske mojstre: Švedska Lundina in Stoltza, Danska Nielsen, Nizozemska Cortleverja, Švice Leepina, Českoslovaški protektorat Opočenskaga, Italija Campolonga, Poljska generalna gubernija Mroza, Madžarska Reithya, Slovaška Rohačka, Francija med drugimi Aljehina in Nemčija Bogoljubova, Kieningerja, Kochlerja in Richterja. Svoje igralce bodo predvidoma poslale še Finska, Norveška in Hrvatska.

Radio Ljubljana

Sreda 3. septembra 1941—XIX. 13: napoved časa in poročila v italijanskini, 13.15: Komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovensčini, 13.17: orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija, 14: vesti v italijanskini, 14.15: poročila v slovensčini, 17.15: koncert pianista Fernanda Scarpellinija, 19. Italij. tečaj prof. dr. Stanka Lebnja, 19.30: poročila v slovensčini, 19.45: simfonična glasba, 20: napoved časa in poročila v italijanskini, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini, 20.30: koncert zbor Glasbene Matice pod vodstvom Mirka Poliča, 21.10: duet Trost-Šlais, v predledku pogovor v slovensčini, 22.10: slovenska glasba, 22.25: italijanska glasba pod vodstvom Prata, 22.45: poročila v slovensčini.

Lažnivi kljucek

Nekoč se je lažnivi kljucek bahal s svojimi predniki: eden izmed mojih prednikov se je junaško bojeval v križarski vojni ter zmagal po zaslugi izredno dobrega poveljstva nad topništvo.

Toda, dragi gospod, so prekinili pripovedovalca poslušalci, — med križarsko vojno ni bil niti še smodnik odkrit!

— To jaz prav dobro vem in tudi moji junaški prednik se je tega dobro zavedal.

Kako je pa potem mogel zmagati? — Dal je pripeljati topove na neki grič in nameril je njihove cevi na nevernike. Ti norci so pa mislili, ko so zagledali topove, da je smodnik že iz iznajden, ter so se v velikem strahu razbežali.

DNEVNE VESTI

— Zaradi tehničnih težkoj pri dobavi električne struje je današnja številka »Slovenskega Naroda« izšla z zakasnitvijo. Nekateri naročniki je zaradi tega ne bodo prejeli ob običajnem času. Prosimo jih, da nam tega ne štejejo v zlo.

★

— Važna uredba. Korporacijsko ministrstvo je izdalo novo uredbu, s katero določa razmerje med delodajalci in uslužbenci z ozirom na veljavno kolektivno pogodbo. Uredba se nanaša na narodne praznike in na tiste državne praznike, za katere velja prostovoljna ustavitev dela. Odslej bo moral delodajalec brez odbitkov plačati svojega uslužbenca, če podjetje ne obratuje in če zaradi tega službojenalec ni delal na dan neobveznega državnega praznika.

— General Galbati častnikom milice. Na svojem inspekcijskem potovanju pri oddelkih Crnih Strajc pod orožjem je namestnik poveljnika Milice general Enzo Galbati govoril tudi 800 častnikom Milice v Napolju. Eksc. Galbati je najprej podčrtal herojsko krvi in pomen Crnih Strajc na vseh bojiščih sedanje vojne, nakar je označil naloge častnika Milice tako v civilu kakor pod orožjem, še posebno pa v sedanjem odločilnem trenutku narodnega življenja, da bi se okrepili v vsem narodu duh junaštva, ki mora privedi do končne zmage. Govor generala Galbati je bil sprejet z izrazi zvestobe in velikega navdušenja in zaključen s pozdravom Duceja ter igranjem državne himne.

— Razpis Lajovčeve nagrade. Glasbena Matica razpisuje dve Lajovčevi nagradi po 400 lir in sicer prvo za zbor a capella ali s spremljevanjem, prvenstveno za mešani zbor, ki traja 4 do 5 minut, drugo za orkestralno skladbo, ki naj bo napisana za godalni ali manjši orkester ter naj traja 5 do 10 minut. Rok za vlaganje skladb je določen do 30. septembra 1941 in smejo skladbe predložiti samo gojenci Državne glasbene akademije, odnosno Srednje glasbene šole v Ljubljani, ki so v šolskem letu 1941/42 redni gojenci enega ali drugega zavoda. Skladbe se izročijo v zaprti kuverti pod naslovom »Lajovčeva nagrada 1941, 1942« in z geslom, katerega določi vlagatelj sam. Avtorjevo ime mora biti vloženo v posebni kuverti pod istim naslovom in geslom kakor delo. Podrobnosti v veži poslopij Glasbene Matice.

— Enoletni trgovski tečaj v Novem mestu s pravico javnosti vpljuje do 7. sept. solnina 85 lir. Dijaška stanovanja 250 lir. Zahtevajte prospekt! 387-n.

— Vojška vzgoja hrvatske mladine. Te dni je bila letna skupščina ustanove »Hrvatski Radisa«, ki skrbi zlasti za obrtniki naraščaj in dovaja nepreskrbljeno mladino v različne poklice. Zborovanja te važne ustanove se je udeležil tudi maršal Slavko Kvaternik, ki je ob tej priliki navedel nekaj smernic za bodočo vzgojo hrvatske mladine. Rekel je, da se mora hrvatska mladina vzgajati v čvrsti narodni zavesti, v vojaški disciplini in v čvrsti samoznati.

— Tajnik Stranke v Pratu. Tajnik Stranke Eksc. Serena je obiskal 1. t. m. mesto Prato. Visokega funkcionarja so sprejeli Prefekt in tajnik Stranke v Firenci in več drugih uglednih predstavnikov. Eksc. Se-

Pogoji uspešne zajčjereje

Nekaj koristnih nasvetov začetnikom — Pomen hlevca in krme — Ne obupajte ob prvih neuspehih! — Učite se od drugih!

Ljubljana, 3. septembra

Ni dolgo tega, kar smo zabeležili, kako veliko zanimanje je v zadnjem času med meščani na periferiji in v širšem središču za rejo zajcev. Ne da bi bilo treba mnogo prigovarjati, priporočati in dokazovati, so se ljudje lotili »konserviranja« mesa v kletkah. Danes naletite na rejce zajcev povsod in poleg reje kokoši ta panoga reje malih živali najbolj napreduje.

Zajčjereja je vedno uspevala v Ljubljani. Sedanji zajčjereji so največkrat pri tem zasledovali popolnoma drugačne smotre in jim ni bilo prvenstveno do mesa. Redili so zajce tako rekoč iz »sportnih« nagibov. Z drugimi besedami bi to pomenilo, da so se trudili z rejo zaradi zabave in zaradi vzreditve čim zanimivejših in koristnejših pasem. Tako reja pa je v popolnem nasprotju s tisto, ki so se je oprijeli ljudje danes, ko vidijo v zajcu samo toliko in toliko kilogramov mesa, ki jim more koristno nadomestiti drugačno mesno hrano. Pri prvem načinu zajec kot mesni »liferant« nima velikega pomena. Sportni zajčjereji se mirne duše ugonobil odvisno število mladitve, da je mogla zajkja ostati zadostno hraniti, prav tako pa je kasneje odstranili vse tiste, za katere je ugotovili, da ne odgovarjajo zahtevam določene pasme, oziroma ne pomenijo nič za njen napredek. Seveda tudi sportni zajčjereji ni bil vegetarijalec in če je bila že priložnost, si je tudi on rad privoščil okusno zajčjo pečenko.

Današnji in zlasti »novo pečeni« zajčjereji pa so pri pogledu na to plaho, ljubozno živalco v povsem drugačnih skrbih. Seveda se ne branijo plemenitejši, večje pasme, in še celo radi zagreše v navalu prvih skrb, veselja in vneme, da sežejo po njej v prepihanju, da se bodo tako najhitreje in najboljše založili z mesom. Da bi pri tem kaj prenišali o izboljšanju pasme in o smotih, ki so vzpodbujali njih prednike, ni skoro govora. To dejstvo samo na sebi je v današnjih časih razumljivo in zasluži odobravanje pod pogojem, da tak zajčjereji ne zagreše najosnovnejših napak. Žal pa se to dogaja in poznavači trde, da so se z uspešnim razplodom domačih zajcev razpasle tudi mnoge zajčje bolezni, ki vzamejo zlasti začetnikom in neopučenim vse veselje. Le malo jih je, ki to prvo krizo, ko često poginejo vse živalce, prebrojijo. Ne da bi se potrudili in proučili, kako je treba prav za prav ravnati z zajcem, da bo uspeval, pridejo do zagrenjenega prepričanja, da je pač žival kriva, ker je preobčutljiva in podvržena vsem mogočim škodljivim vplivom.

Pogoji uspešne zajčjereje

Temu pa ni tako in kdor bo izpolnil najprimitivnejše pogoje ter si pridobil potrebne izkušnje, bo kmalu uvidel, da je zajčjereja zelo hvalna in celo donosen posel.

Predvsem naj se začetnik ne loti takoj plemenitejših, občutljivejših pasem. Ne samo da utrpel večjo škodo, če mu živali poginejo, nedvomno je tudi, da ne bo uspel brez lastnih izkušenj. Te si bo pa za napredek pridobil predvsem z rejo malih in srednjih pasem, ki so mnogo bolj odporne proti raznim nevarnostim.

Slednjič pa mora skrbeti za pravilno krmiljenje, za strogo snaznost in si omisliti primerne kletke. Vse to ni posebna umetnost in ni združeno niti z velikimi stroški. Izdatki so mu kmalu poplačajo, ko bo brez večjih nesreč dosegel svoj smoter.

Pa še nekaj je potrebno in važno! Ne glejte v teh ljubkih živalcah samo predmeta za zadovoljitev svojih potreb. Živa bitja so, kakor vsa živa priroda, ter potrebujejo ljubezni in potrpljenja, kakor vse, kar je vezano na pomoč drugega. Tudi zajec »moleze« pri gobcu in vrača, kakor sprejema!

O krmi, snaznosti in kletkah

O vsem tem vam bo vsaka strokovna knjižica — dobite jo v naših knjižarnah za majhen denar tudi v slovenskem jeziku — nudila vse potrebne podrobnosti, v katere se mi tu ne moremo spuščati. Opozoriti hočemo le na najnujnejše in najvažnejše.

Glede prehrane si zapomnite, da mora biti kar najbolj različna. V poletnem času bo seveda glavna hrana trava — mlada je škodljiva! — razna kuhinjska zelenjad, krompirjevi olupki, pa tudi nekatero popje in listje grmovja in dreves zajci zadovoljno uživajo. Nikar jim pa ne krmite čebulnic, krompirjevega listja, češenj in sliv, trobelike in drugih škodljivih rastlin. Poleg

zeleno krmo pokladamo od časa do časa zajcem tudi poleti seno in oves. Glede polaganja vode so mnenja deljena, lastna izkušnja pa kaže, da so jo zajci vedno hlastno popili, kadar smo jih krmili s suho hrano, drugače pa je niti pogledali niso. Pozimi smo seveda navezani samo na suho krmo, ki mora biti snažna. Pa tudi pozimi nam bodo živalce zelo hvaležne za vsako spremembo v obliki krompirja, korenja, repe in pese. Na vse to morate misliti že sedaj, da se kasneje ne boste znašli pred težje rešljivimi nalaganji.

Vprašanje snaznosti je temeljno vprašanje, ki je v neposredni in neločljivi zvezi s kletkami. Prav v tem pa današnji zajčjereji največ greše sebi v škodo. Videli smo nešteto kletk, ki so prave mučilnice za živali, da ne govorimo niti o kričeh primernih nesnažnosti glede polaganja stelje, odtekanja gnojnice ter hranjenja.

Vsaka kletka, v kateri naj ima žival znojilno in koristno življenje, mora biti predvsem prostorna, svetla in zračna. Nikar ne zapirajte v kletko toliko živali, da se niti zlekni ne morejo vse po tleh. Vsakemu zajcu svojo kletko, za tem mora stremeti zajčjereji, ki hoče uspevati. Kdor si pa hoče in more izdelati kletke strnjeno v nadstropja, kar je zelo praktično, naj jih gradi tako, da bo preprečil vsako pre-

cejanje nesnage in zgornjih v spodnje kletke. Z načrti za take zajčarne vam bo rad postregel vsak starejši zajčjereji, navodila pa dobite tudi v strokovnih knjižicah. Na periferiji Ljubljane je pri nekaterih zajčjerejih videti v tej vrsti kletk prave mojstrovine iznajdljivosti in smisla za zajčjerejo.

O boleznih in njih zdravljenju

To vprašanje spada seveda v stroko živozdravstva, za nas so važne le nekatere splošnosti. Pogoji glede hrane, snaznosti in kletke so uspešna preventivna sredstva, kljub temu pa se ob največji pazljivosti zgodi, da nam živalce le obole. Prvo, kar mora vsak storiti, je, da loči obolelo žival od ostalih in tako prepreči razširjenje bolezni. Najoditejši znak bolezni je, če zajec zgubi svojo prirodno živahnost in se ne zmeni za hrano. Večina bolezni je pri pravočasni pozornosti in s primerno »dieto« ter zdravili ozdravljiva. Zlasti začetniki naj bodo pri tem previdni ter naj se takoj zatečejo po pomoč k živozdravniku ali pa vsaj povprašajo za nasvet izkušenejšega, starejšega zajčjereja. Veliko uslug vam bo v tem pogledu napravilo strokovno društvo, v katerega je koristno, da se včlanite tudi iz drugih ozidov.

Poleg bolezni, ki so posledica napačne prehrane, nesnažnosti in velikokrat tudi prepriha, pa so škodljive zajcem tudi mnoge druge živali. Da ni varno puščati v bližino kletk mačk in psov, bo vedel bržkone vsak začetnik, manj bo znano, da moramo čuvati zajce tudi pred kunami, dihurjem, ježem, posebno pa še pred podganami, ki lahko napravijo največjo škodo.

Pokrajinsko plavalno prvenstvo

Še nekaj nadaljnjih pripomb k skakalnim tekmam v kopališču Ilirije

V prvem delu svoje ocene sem obravnaval skoke z 10 metrske deske in skoke junior. Tem so sledili

skoki s trimetrskdeske

Nastopili so Janovsky Vladimir, Pribošek Franc in Selan Branko. Prva dva skakača sta zelo izenačena. Vidi se jima, da imata isto šolo, zato je bila tudi borba med njima zelo huda. Pri obveznih skokih je zmagal Pribošek Franc z 57,80, drugi je bil Janovsky s 55,80 točke in tretji Selan s 43,90.

Prvi je startal Janovsky z letničim saltom naprej. Skok je bil dobro izvršen, vendar je bila drža nog nekoliko slaba. Drugi je startal Selan Branko, ki je izvedel isti skok mnogo slabše. Odkosil je bil mnogo preveč v daljino, noge je imel skršene. Tretji je skočil Pribošek. Izvedel je ta skok zelo lepo, njegov energični odkos v višino je posebno imponiral.

Kot drugi skok je bil najavljen salto nazaj. Nastopili so v istem vrstnem redu. Janovsky je skok nastavlil zelo lepo, vendar ga je radi tega, ker je vrgel glavo preveč v zatilnik, malo preveliko pri padcu v vodo. Selan je izvedel skok brezhibno. Tudi Pribošek je izvedel skok odlično. Njegovo delovanje rok je bilo edinstveno. On je edini, ki je pri tem skoku pravilno prenesel os v višino stegenjnih rok.

Tretji skok je bil Auerbachov skok. Izvedla sta ga Janovsky in Pribošek odlično, zelo visoko nad desko. Edino napako, ki jo je zagrešil Janovsky, je bila ta, da ni iztegnil rok, dočim Pribošek ni iztegnil nog. Selan pa skoka v zraku ni docela izvršil zaradi skršene nog. Višina odkosa je bila prav zavidljiva.

Četrti obvezni skok je bil povratni skok. Janovsky, ki je startal prvi, ga je izvršil odlično. Edino napako je naredil v tem, da je pri odkosu vrgel glavo preveč v zatilnik, vendar je skok drugi ni izvedel skoka preveč dobro: drža telesa je bila upognjena, vendar tega tudi padec v vodo ni mogel biti brezhiben. Pribošek je izvršil skok odlično in visoko, drža telesa in padec v vodo sta bila brezhibna.

Peti in poslednji obvezni skok je bil pol vijaka nazaj. Janovsky ga žal kljub izvršni drži v zraku ni izvršil odlično. Vzrok tiči v tem, da zavrtaj roke ni bil izvršen v pravem momentu, to je v mrtvi točki. Skoraj isto velja za Selana, le s to razliko, da je ta skakalec zavrtaj z roko izvršil pre zgodaj. Pribošek je izvršil skok tehnično izborno, drža telesa in rok je bila brezhibna, tako da lahko trdim, da je bil to najboljši skok dneva.

Nato so sledili poljubni skoki. Obravnavali bomo zopet radi enostavnosti in boljše pregleda zaporedoma vse skoke istega skakača. Kot prvi je nastopil Janovsky s poldrugim saltom nazaj. Odgon pa je bil

preslab, vendar česar skok ni bil docela izvršen, čeprav je drža telesa bila brezhibna. Drugi skok je bil povratni poldrug salto v pregibu. Ta skok je Janovsky izvršil zelo lepo, saj sta bila drža telesa in padec v vodo odlični. Pripomnil bi samo to, da mora skakalec pred odkosom imeti glavo popolnoma v zatilniku, da ima možnost z energičnim sklonom glave naprej zvečati vrtilni moment. Tretji skok je bil Auerbachov salto, ki ga je začel zelo energično, vendar ga v sled premajhne vrtilne energije pri padcu v vodo še ni bil docela izvršil. Pol svedra v pregibu je bil četrti skok, ki je bil v celoti zelo dobro izvršen. V sled preenergičnega preokreta z rameni ga je nekoliko preveč zavrtelo. Kot zadnji je bil najavljen pri Janovskem poldrug salto naprej. Tudi ta skok je bil tehnično izvršeno izveden, vendar je tekmovalac padel v vodo v previsu.

Sedaj preidemo na Branka Selana. Prva točka je bil dvojni salto nazaj. Pri odkosu je Selan držal glavo nepravilno, popolnoma v zatilniku. S tem je izgubil vsako možnost, povečati vrtilni moment. Radi tega tudi skok ni bil docela izvršen. Prav tako je bil poldrug povratni salto v celoti slabo izvršen. Z sam odkos z deske je bil preveliko visok, tudi delovanje glave ni bilo pravilno. Tretji skok je bil pol svedra naprej z zaletom. Skok ni bil popolnoma izvršen radi tehnično slabe izvedbe. Pri tem skoku je potrebno, da skakalec pri močnem preklonu v mrtvi točki zaobrne telo z močnim zaokretom ram. Ravno tega pa Selan ni storil. Sledil je Auerbachov salto z zaletom. Skok je bil nekoliko boljši, vendar je bilo telo nekoliko skršeno in vrža glave v zatilnik preenergična, radi česar je bil padec v vodo v previsu. Kot zadnji skok je Selan izvedel poldrug salto naprej v pregibu. Tudi ta skok ni bil docela izvršen radi nepravilnega delovanja glave.

Kot tretji je nastopil Franc Pribošek. Najavili so dva in pol salto naprej z zaletom. Izvedel ga je tehnično prav dobro v lepi višini, vendar je imel nogo nekoliko skršeno. Za drugi skok si je izbral dvojni salto nazaj. Pri tem skoku, ki je bil v celoti dober, je pogrešil le v toliko, da je pomaknil glavo že takoj pred odkosom v zatilnik, vendar česar ni zadobil dovolj močnega vrtenja. Naslednji Auerbachov salto je izvršil zelo efektivno, vendar ga je radi neenake drža rok vrglo nekoliko v stran. Povratni poldrug salto je izvršil zelo dobro, vendar delovanje glave s tehničnega vidika ni bilo popolnoma dobro. Kot zadnji skok je bil Auerbach in pol vijaka z zaletom; z njim je bilo zaključeno tekmovanje s treh metrov. Skok je bil tehnično slabo izveden.

Edina seniorka

Sledil je nastop Kober Tatjana kot edine seniorka. Izvedla je sledeče skoke: 1.

- Ne strinjam se z vami.
- Torej vidite iz tega položaja boljši izhod?
- Da.
- Dragi moj Pipe, priznati moram, da ste res iznajdljivi.
- Gotovo mi ne verjamete niti besede.
- Zagotavljam vas...
- Pojdva naravnost k cilju... Malo prej ste govorili o prodaji opreme tega stanovanja. Toda pojasnil sem vam, da to ne gre... Če pa ne morete prodati teh velikih kosov pohištva, lahko prodaste te ure, te svetilke, ta kip in razne bibelote, ki kraste ta salon. Če ni mogoče odnesti te omare ali te kredence, pa lahko človek odide od tod in odnese pod vršnikom manjše predmete. Hišnik bi tega ne opazil.
- Da... da koncem koncev se vračate k moji prvi misli...
- Ne povsem, kajti vaše misli bi ne bilo mogoče uresničiti... Ne izgubljam niti trenutka, pripraviva takoj vse, kar hočeva prodati...
- Pa naj bo. Ali ste pa prepričani, da najdete kupeca?
- Da...
- Toda kupec utegne zahtevati informacije... pohištvo bo hotel morda plačati samo v stanovanju.
- Nikar si s tem ne belite glave — z vsem sem računal.
- Manzana ni hotel od mene pojasniti.

ne jedline maščobe in olje. Končno je bil smatran zvišan tudi davek za vojaško opremo, to je nov neposredni državni davek v obliki doklade k dosegljivim davkom. Na nasa se na vse državne neposredne davke in davčne doklade. Torej tudi na splošni davek od zaslužka, ki ga pobirajo občine in mesta.

Na delo in domov

Velika razdalja med pisarno, trgovino, tovarno in stanovanjem dela ljudem mnogo preglativ, ima pa še druge slabe posledice. S hojo v službo in domov izgubi človek mnogo časa. S tem vprašanjem je se pečal v Nemčiji prof. Feder. Razposlal je vprašalne pole uslužbenecem raznih industrijskih podjetij in ugotovil razdaljo njihovih stanovanj od kraja zaposlitve, čas, ki ga porabijo za hojo v službo, število otrok v družinah nameščenec, stanovanjsko najemnino kakor tudi socialne razmere.

Prof. Feder je med drugim ugotovil, da prehodi 240 uslužbenec nekega berlinskega podjetja 3900 km, torej kolikor znaša razdalja med Berlinom in Carigradom. Na enega uslužbenca odpade približno 16 km poti. Povprečna razdalja med stanovanjem in podjetjem je torej 8 km. Uslužbenec nekega drugega podjetja, ki jih je 2300, prehodi dnevno nad 40.000 km. Na enega uslužbenca odpade tu 18 km poti v službo in domov, povprečno traja pot v službo pri uslužbenih zavodov v velikih mestih 40 do 50 minut, največ pa 120 minut. 50% uslužbenec potrebuje za pot v službo nad pol ure.

PRAZNO SOBO

v središču mesta, — soleno, s souporabo kopalnice takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenskega Naroda«. 1435

CHIANTI VINO

prvovrstne znamke po ugodni ceni — oddaja skladišče Niklsbacher, Ljubljana, Tyrševa 36. 1452

STANOVANJE

z eno sobo in kuhinjo, eventualno z dvema sobama, išče tridlanjska uradniška družina, vsi odrasli. Pridružili bi se lahko v stanovanje samca ali samice, kjer bi skupno kuhali. V našem vzememo tudi samo sobo in kabineto, da bi v enem prostoru kuhali na plin ali elektriko. Do gotove mere bi pomagali najemodajalcu dobaviti tudi hranilne potrebščine. Ponudbe pod »Solidni« na oglasni oddelku »Slovenskega Naroda«. 1450

VINO CHianti

Mario Piccini Poggibonsi (Siena — Italia) Il migliore! Preferitelo!

VINO CHianti

Mario Piccini Poggibonsi (Siena — Italia) Najboljše! Najbolj cenjeno!

La Ditta

Giovanni Ghislanzoni, Morbegno (Valtellina) chiede offerte di

Tvrška

Giovanni Ghislanzoni, Morbegno (Valtellina) išče ponudbe

funghi secchi.

za suhe gobe

XIII MOSTRA NAZIONALE DELLA RADIO NACIONALNA RADIJSKA RAZSTAVA

Dal 6 al 14 settembre 1941-XIX
Od 6. do 14. septembra 1941-XIX

MILANO

Palazzo dell'Esposizione Permanente
Via Principe Umberto 32

12%

EKSPORTNI LEZAK

BUDJEJOVIŠKO PIVO

Toči se v AVTOMATONEM BIFEJU DAJ-DAM

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman

Posrečilo se mi je pripraviti ga tako daleč, da je postal malone moj suženj, on, ki je bil prej malone moj gospodar. Tako velik je bil namreč njegov strah pred policijo. Tako sem nepričakovano dobil premoč nad njim in potem sem mirno pripravil vse potrebno za najin odhod. Razmišljal sem nekaj časa o prodaji opreme svojega stanovanja na Montmartru, toda spoznal sem, da bi to ne šlo, ker oprema ni bila moja, moj hišnik, neusmiljeni Cerberus, je pa s pretirano vno čuval poverjeno mu hišo. V drugih okoliščinah bi bil brez pomisleka tvegal poljuben slučajni vlom, ki bi mi bil prinesel za en mesec ali dva mir. Toda zdaj sem bil boje.

Ali je bilo to verjetno? Jaz, Edgar Pipe, čigar vilmilski pohodi, čeprav anonimni, so že sloveli, si nisem upal zdaj storiti ničesar in sicer zaradi tega bandita Manzane ne, ki si je bil nasilno prilastil moj dragulj.

In vendar je bilo treba pobegniti, zapustiti čim prej Pariz, kajti spoznal sem bil, da bi se dal moj pajdaš ujeti... Če bi ga aretirali, bi bil izgubljen tudi jaz. Preiskali bi njegovo stanovanje, našli bi demant in tako bi bilo mahoma konec mojih lepih dni o bodočnosti.

Manzana je legel na svoj divan. Zdela se je, da razmišlja, toda v resnici ni mislil ničesar, kajti bil je v pravem pomenu besede zabiti. Srečanje s tisto žensčino, ga je bilo spravilo iz ravnotežja.

— Čujte, — sem dejal, — treba se je za nekaj odločiti.

— Seveda, — je odgovoril. Iščem nekaj... pa ne najdem ničesar.

— Jaz pa mislim, da sem to vprašanje rešil...

— Ni mogoče!

— Ah! To ni nič posebnega. Moram vas pripraviti na to, toda koncem koncev so ribice tudi ribe...

— Da... da... pojasnite mi svoj načrt.

VIII.

Končno dobim premoč

Primaknil sem k divanu naslanjaj, v katerem sem sedel skršnih nog in dejal sem Manzani, ki je bil ta čas vstal in me plaho gledal:

— Če bi hotela odpotovati na Holandsko, kakor sem vam omenil, bi potrebovala vsaj dva tisoč frankov. Ker sva pa sklenila odpeljati se v Anglijo, se lahko zadovoljiva z manjšim zneskom. Tam bova pa že videla, kako in kaj se da storiti... Sicer pa imam v Londonu prijatelje, katerim bo mnogo lažje na tem, da mi store uslugo. Zaenkrat bi potreboval vsaj tristo frankov...

— Mislite?

— Da...

— Toda v položaju, v katerem sva, dragi Pipe, — je enako težko dobiti tristo frankov, kakor dva tisočaka.